

Bronnenlijst

Literatuur

- Akalın, Ş. 1997. Kütahya tiles and pottery in a historical perspective. In: Akalın, Ş. & Yılmaz Bilgi, H. *Delights of Kütahya. Kütahya tiles and pottery in the Suna & Inan Kiraç collection*. Istanbul: Vehbi Koç Vakfı & Suna & Inan Kiraç Research Institute on Mediterranean Civilizations Publications, 8-15.
- Akar, A. 1988. *Treasury of Turkish Designs. 670 motifs from Iznik pottery*. New York: Dover pub. Inc.
- Altun, A. & Demirsar Arlı, B. 2003. Iznik Tiles. In: Akbaygil, I., Inalcı, H. & Aslanapa, O. (red.) *Iznik throughout history*. Istanbul: Ofset Yapımevi, 237-244.
- Ashworth, G.J. & Tunbridge, J.E. 2000. *The tourist-historic city : retrospect and prospect of managing the heritage city*. Oxford: Pergamon.
- Baarda, D.B., De Goede, M.P.M. & Teunissen, J. 2001. *Basisboek Kwalitatief Onderzoek. Praktische handleiding voor het opzetten en uitvoeren kwalitatief onderzoek*. Groningen: Stenfert Kroese.
- Bonn, M.A., Joseph-Mathews, S.M., Dai, M., Hayes, S. & Cave, J. 2007. Heritage/Cultural Attraction Atmospheric: Creating the Right Environment for the Heritage/Cultural Visitor. *Journal of Travel Research* 45 (3), 345-354.
- Bourdieu, P.F. & Darbel, A. 1991. *The love of art: European art museums and their public*. Cambridge: Polity Press.
- Boyd, S. 2002. Cultural and heritage tourism in Canada: Opportunities, principles and challenges. *Tourism and Hospitality Research* 3 (3), 211-233.
- Brown, G. 1993. Marketing a sense of place. In: Hall, C.M. & McArthur, S. (red.) *Heritage management in New Zealand and Australia: visitor management, interpretation, and marketing*. Oxford University Press, 130-136.
- Carr, E.A.J. 1994. Tourism and heritage. The pressures and challenges of the 1990's. In: Ashworth, G. J. & Larkham, P.J. (red.) *Building a new heritage. Tourism, culture and identity in the new Europe*. London: Routledge, 50-68.
- Carswell, J. 1982. Ceramics. In: Petsopoulos, Y. (red.) *Tulips, Arabesques & Turbans. Decorative Arts from the Ottoman Empire*. Londen: Alexandria Press, 73-119.
- Chandler, J.A. & Costello, C.A. 2002. A Profile of Visitors at Heritage Tourism Destinations in East Tennessee According to Plog's Lifestyle and Activity Level Preferences Model. *Journal of Travel Research* 41 (2), 161-166.
- Çini, R. 1991. *Kütahya in Turkish Tile Making*. Istanbul: Uycan Yayınları.
- Creaco, S. 2002. The role of non-profit organizations in the finance of heritage. In: Rizzo, I.

- & Towse, R. (red.) *The economics of heritage: a study of the political economy of culture in Sicily*. Cheltenham: Elgar, 88-101.
- Davies, M. 1993. Cultural tourism, history and historic precincts. In: Hall, C.M. & McArthur, S. (red.) *Heritage management in New Zealand and Australia: visitor management, interpretation, and marketing*. Oxford University Press, 188-196.
- Ganzeboom, H.B.G. 1989. *Cultuurdeelname in Nederland: een empirisch-theoretisch onderzoek naar determinanten van deelname aan culturele activiteiten*. Assen: Van Gorcum.
- Garrod, B. & Fyall, A. 2000. Managing heritage tourism. *Annals of Tourism Research* 27 (3), 682-708.
- Garrod, B. & Fyall, A. 2001. Heritage tourism: a question of definition. *Annals of Tourism Research* 28 (4), 1049-1052.
- Hall, C.M. & McArthur, S. 1993. *Heritage management in New Zealand and Australia: visitor management, interpretation, and marketing*. Oxford: Oxford University Press.
- Hall, C.M. & McArthur, S. 1993. Heritage Management: An introductory framework. In: Hall, C.M. & McArthur, S. *Heritage management in New Zealand and Australia: visitor management, interpretation, and marketing*. Oxford: Oxford University Press, 1-17.
- Kerstetter, D. L., Confer, J.J. & Graefe A.R. 2001. An Exploration of the Specialization Concept within the Context of Heritage Tourism. *Journal of Travel Research* 39 (3), 267-274.
- Kütahya Belediyesi. Juni 2006. *Stratejik Planı*. <http://www.kutahya.bel.tr>. Geraadpleegd op 2 april 2008.
- McArthur, S. & Hall, C.M. 1993. Strategic planning for visitor heritage management. Integrating people and places through participation. In: Hall, C.M. & McArthur, S. (red.) *Heritage management in New Zealand and Australia: visitor management, interpretation, and marketing*. Oxford University Press, 241-250.
- Mignosa, A. 2005. *To preserve or not to preserve? Economic dilemma's in the cases of Sicilian and Scottish cultural heritage*. Proefschrift. Erasmus Universiteit Rotterdam/Faculteit der Historische en Kunstwetenschappen.
- Ministry of Culture & Tourism, Ankara. 2007. <http://www.kulturturizm.gov.tr/genel/text/eng/TST2023.pdf> Geraadpleegd op 2 april 2008.
- Musumeci, M. 2002. New technologies and heritage. In: Rizzo, I. & Towse, R. (red.) *The economics of heritage: a study of the political economy of culture in Sicily*. Cheltenham: Elgar, 102-115.
- Newby, P.T. 1994. Tourist. Support or threat to heritage? In: Ashworth, G. J. & Larkham, P.J. (red.) *Building a new heritage. Tourism, culture and identity in the new Europe*. London: Routledge, 206-228.
- Noordman, Th.B.J. 1997. *Kunstmanagement*. 's-Gravenshage: VUGA Uitgeverij B.V.
- Noordman, Th.B.J. e.a. 2000. *Museummarketing*. 's-Gravenshage: Elsevier bedrijfsinformatie

bv.

- Noordman, Th.B.J. 2006. *Kunstmanagement*. 's-Gravenhage: Elsevier Overheid (vierde herziene druk).
- Orbaşlı, A. 2000. *Tourists in historic towns. Urban conservation and heritage management*. London and New York: E&FN Spon.
- Oss, F. van. 1999. Marketing crafts tourism. In: Richards, G. (red.) *Developing and marketing crafts tourism*. Tilburg: ATLAS, 37-53.
- Pender, L. 1999. *Marketing management for travel and tourism*. Cheltenham: Stanley Thornes (Publishers) Ltd.
- Poria, Y., Butler, R. & Airey, D. 2003. The core of heritage tourism. *Annals of Tourism Research* 30 (1), 238-254.
- Poria, Y., Butler, R. & Airey, D. 2004. Links between Tourists, Heritage, and Reasons for Visiting Heritage Sites. *Journal of Travel Research* 43 (1), 19-28.
- Prentice, R. 1993. *Tourism and heritage attractions*. London & New York: Routledge. Prideaux, B. & Kininmont, L-J. 1999. Tourism and Heritage Are Not Strangers: A Study of Opportunities for Rural Heritage Museums to Maximize Tourism Visitation. *Journal of Travel Research* 37 (3), 299-303.
- Puczko, L. & Rätz, T. 2007. Trailing Goethe, Humbert, and Ulysses: cultural routes in tourism. In: Richards, G. (red.) *Cultural tourism. Global and local perspectives*. New York: The Haworth Hospitality Press, 131-148.
- Richards, G. (red.) 2007. *Cultural tourism. Global and local perspectives*. New York: The Haworth Hospitality Press.
- Richards, G. 1999. Culture, crafts and tourism: a vital partnership. In: Richards, G. (red.) *Developing and marketing crafts tourism*. Tilburg: ATLAS, 11-35.
- Rizzo, I. 2002. Heritage conservation: the role of heritage authorities. In: Rizzo, I. & Towse, R. (red.) *The economics of heritage: a study of the political economy of culture in Sicily*. Cheltenham: Elgar, 31-47.
- Rizzo, I. & Towse, R. (red.) 2002. *The economics of heritage: a study of the political economy of culture in Sicily*. Cheltenham: Elgar.
- Scarce, J.M. 1986. The Continuity of Design Techniques and Motifs in Kütahya Ceramics From the Late 17th to the Mid-20th Century. In: : Türk Petrol Vakfı. *First International Congress on Turkish Tiles and Ceramics. Communication Programme*. November 6. VII. Kütahya. Istanbul: Evrim Matbaacılık, 231-238.
- Segers, J. 1999. *Methoden voor de maatschappijwetenschappen*. Assen: Van Gorcum & Comp bv.
- Swanborn, P.G. 2002. *Basisboek sociaal onderzoek*. Amsterdam: Boom. Vierde druk.
- Theunissen, H. 2007. 700 jaar tegels uit Kütahya. *Tegel* (35), 21-27.

Towse, R. 2002. The cultural economy of heritage. In: Rizzo, I. & Towse, R. (red.)

The economics of heritage: a study of the political economy of culture in Sicily. Cheltenham:
Elgar, 3-19.

Website adressen

<http://www.bursa.bel.tr>

<http://www.bursa.gov.tr>

<http://www.bursakultur.gov.tr>

<http://www.diyamet.gov.tr>

<http://www.goturkey.com>

<http://www.guralporselen.com.tr>

<http://www.icisleri.gov.tr>

<http://www.iznik.bel.tr>

<http://www.iznik.com>

<http://www.kultur.gov.tr>

<http://www.kutahyakultur.gov.tr>

<http://www.kutahya.gov.tr>

<http://www.kutahya.bel.tr>

<http://www.kvmgm.kultur.gov.tr>

<http://www.tbmm.gov.tr>

<http://www.vgm.gov.tr>

Interviews

- Kleine keramiekproducenten uit Iznik: Fulya Yiğit; Ibrahim Bardakçı; Serdar Dokudur; Fatih Turhan en Ayşe Çelikkol, 31 juni 2007.
- Mücahit Kahraman, secretaris-generaal van *Kütahya Ticaret ve Sanayi Odası* (KUTSO), Kütahya, 2 en 4 juli 2007.
- Medewerkers van het provinciaal directoraat van het ministerie van Cultuur en Toerisme in Kütahya, 2 juli 2007.
- Directeur afdeling Cultuur van het provinciaal directoraat van het ministerie van Cultuur en Toerisme in Bursa, 6 juli 2007.

Foto's

- Groene Moskee 1; Iznik museum 1 en 2; Oude keramiekovens 4; Archeologisch museum; Tegel en Keramiekmuseum 1; Ulu Moskee 1, 2 en 3 en alle foto's van keramiekstijlen zijn gemaakt door Hans Theunissen.

- Alle andere foto's zijn gemaakt door Ilse Starrenburg.

Brochures

- Onbekend, *Tarihi Kütahya Konağı*
- Ali Bulmus, *Iznik*
- Anatolisch Museum voor Kunst en Cultuur, *Çini Müzesi ve Arkeoloji Müzesi*
- Gouvernement Bursa, toerisme informatie Iznik en inwoners van Iznik, *Iznik – Nicaea*
- Ministerie van Cultuur en Toerisme, *Iznik*
- Ministerie van Cultuur en Toerisme, *Kütahya*
- Ministerie van Cultuur en Toerisme, *Kütahya*
- Provinciaal directoraat Cultuur en Toerisme, Kütahya, *Do you know Kütahya?*
- Provinciaal directoraat Cultuur en Toerisme, Kütahya, *Do you know Kütahya?*
- Provinciaal directoraat Cultuur en Toerisme, Kütahya, *Kütahya – Kent Planı*
- Salih Gül en Cemile Gül, *Germiyan Konağı*
- Tamer Çandar, Çandar – *Ceramic Crafts Market*

I. Voorbeelden van keramiek

Hieronder volgt een selectie van foto's waarop voorbeelden van verschillende keramiekstijlen worden gegeven. Het volledige overzicht is terug te vinden op de bijgeleverde cd, waarop ook de foto's van de observaties te zien zijn.

Van links naar rechts, boven naar beneden:
Miletus keramiek; keramiek gemaakt met de *cuerda seca* techniek; Baba Nakkaş stijl;
16^e en 17^e eeuwse keramiek; 18^e eeuwse keramiek uit Kütahya; een voorbeeld van een modern design.

II. Observaties Iznik

II.1 Ayasofya museum

Als eerste het Ayasofya museum. Deze voormalige kerk en moskee ligt midden in het centrum, direct naast het kruispunt van de Atatürkstraat en de Kılıcarlanstraat. Het huidige gebouw dateert uit de 11^e eeuw na Christus en werd gebouwd op de ruïnes van de door een aardbeving verwoestte kerk uit de vierde eeuw na Christus. In 787 werd de zevende concilie in deze kerk gehouden. Toen Iznik onderdeel werd van het Osmaanse rijk, werd de kerk omgevormd tot een moskee en kreeg deze een minaret aan de linkervoorzijde. Het museum ligt zeer centraal, iedereen die van een van de hoofdwegen gebruik maakt passeert het museum. In de nabije omgeving van het museum ligt een parkje en een pleintje met winkels en een terras. Schuin tegenover het museum ligt het stadhuis met daarvoor een plein waar de lokale bevolking bijeenkomt. Het Ayasofya museum kan aan de buitenkant vanaf de openbare weg worden bezichtigd. Om ook de binnenkant te zien, moet entree worden betaald variërend van € 0,35 voor studenten en docenten tot € 3,30 voor buitenlandse bezoekers. Een kaartje kan worden gekocht bij de dienstdoende persoon, welke zit achter een plastic opklaptafel in het midden van het gebouw. De werknemer was vriendelijk en behulpzaam, maar sprak geen Engels. Het gebouw heeft geen dak meer, maar de drie koepels zijn wel behouden. In het algemeen is het gebouw redelijk onderhouden. Aan de buitenkant van de muren is wat mos- en plantgroei te zien, binnen beperkt zich dit tot de grond die begroeit is met gras. Twee delen van het gebouw zijn afgezet met doorzichtige, plastic luiken. Dit is een vloermozaïk bij de ingang en een muurschildering aan de linkerkant. De luiken van de schildering sluiten niet goed genoeg af om water en stof buiten te houden. Waarschijnlijk wordt buiten openingstijden het opgerolde zeil neergelaten als extra bescherming. Tijdens openingstijden was de medewerker bereid het luik te openen, op eigen voorstel. Ook het vloermozaïk wordt beschermd door een doorzichtige constructie waarbij de deur zonder problemen kon worden geopend. De constructie bestaat uit een stalen frame met doorzichtige, plastic ruiten. Het stalen frame vertoonde vele roestplekken, die ook in aanraking kwamen met het mozaïk. De informatie over het gebouw werd verstrekt via twee informatieborden in het Turks en Engels. Het eerste bord hangt in een nis op de linkermuur en vertelt over de geschiedenis van Iznik in het Engels. Onder het bord hangen een paar ingelijste kopieën van een artikel over Iznik in het Turks. Het tweede bord hangt in de linker kapel en geeft een korte uitleg over de geschiedenis van het gebouw en benoemt de verschillende onderdelen van het gebouw. Deze tekst staat er zowel in het Turks als in het Engels, hoewel het niveau van de Engelse teksten te wensen over laat. Beide borden zijn versleten en zien er ouderwets uit. Tot slot is in de rechtere vleugel van het gebouw een soort werkplaats met een stapel stenen, een berg gruis, emmers en spades. Dit lijkt te worden gebruikt voor restauratiewerkzaamheden. Een voorbeeld hiervan is te vinden aan de voorzijde van het gebouw; daar

is een uitbouw van de muur gerestaureerd. Dit ziet er echter veel nieuwer uit dan de rest van het gebouw, waardoor het uit de toon valt.

II.2 Keramiekovens

Vlakbij het Ayasofya museum liggen de ruïnes van de oude keramiekovens. De site bestaat uit een afgraving van verschillende ovens en wordt beschermd door een omheining. Vanachter deze omheining kan de site worden bekeken vanaf de openbare weg. Er is een informatiebord aan de muur van een aangrenzend gebouw bevestigd. Het bord geeft zowel in het Turks als in het Engels zeer korte uitleg over de site; wat voor opgraving het is en door wie het is verricht, wat er te zien is, dat er twee ovens zijn hersteld onder het afdak en dat de gevonden voorwerpen in het Iznik museum zijn ondergebracht. Daarnaast zijn een aantal kleine bordjes geplaatst die de locatie aangeven van de ovens, schoorstenen en waterputten. De twee gerestaureerde ovens zijn nauwelijks te zien, het afdak is in de uiterste hoek van de site geplaatst waardoor de afstand te groot is en het zicht te slecht is om iets te kunnen zien. De site maakt een vervallen indruk. Dit komt vooral doordat de site slecht onderhouden is en er veel wildgroei is van planten. Daarnaast liggen er verschillende oude zakjes en verpakkingen binnen de omheining.

II.3 Süleyman Paşa Medrese

In een zijstraat van de Kılıcarlanstraat ligt de Süleyman Paşa *Medrese*. In 1332 richtte Süleyman Şah, de zoon van de Osmaanse veroveraar Orhan Gazi, in Iznik een van de oudste religieuze hogescholen (een *medrese*) van Turkije op. Deze *medrese* was in dit schoolgebouw gevestigd. De elf kamers van het gebouw komen ieder uit op de binnenplaats. De kamers hebben een koepelvormig dak, wat ook goed zichtbaar is aan de buitenkant van de medresse. De binnenplaats is alleen aan de rand overdekt. Tegenwoordig is het gebouw in gebruik als tegelbazaar. De kamers doen dienst als winkelruimte voor verschillende tegelproducenten en er is een simpele cateringvoorziening gevestigd in een van de kamers. Wat de eerdere functie van de medresse was wordt nergens vermeld. De huidige functie staat echter ook nauwelijks aangegeven. Bij de ingang hangt een klein uithangbord met de tekst “Tile and Ceramic Center”, daarnaast staat een groter metalen bord met roestplekken en vaal geworden letters. Er is geen verdere bewegwijzering naar deze tegelbazaar. Hoewel het een sfeervolle locatie is van binnen, kan men dit niet vermoeden van buiten.

II.4 Iznik museum

Verder naar het oosten ligt het Iznik museum. Deze voormalige gaarkeuken werd in 1388 gebouwd in opdracht van sultan Murat I. De gaarkeuken werd vernoemd naar zijn overleden moeder, Nilüfer Hatun, en deed dienst tot het eind van de 19^e eeuw. Tijdens de onafhankelijkheidsoorlog werd het gebouw verwoest. Na een renovatie werd het gebouw in 1960 heropent als museum. De collectie bestaat uit archeologische objecten gevonden tijdens opgravingen in Ilıpınar en in Iznik en omgeving.

De objecten tentoongesteld in de tuin komen uit de Griekse, Romeinse, Byzantijnse en Osmaanse periode en zijn bijvoorbeeld sarcofagen, reliëfs, inscripties, kapitelen en islamitische grafstenen. In de museumhal wordt keramiek uit de prehistorie, Griekse, Romeinse, Byzantijnse en Osmaanse periode tentoongesteld, naast allerlei keuken- en gebruiksvoorwerpen uit die periodes. Bij binnenkomst is er aan de rechterkant een balie voor kaartverkoop en informatie. Hoewel er in het museum zelf ook Engelstalige informatieborden hangen, zijn er geen Engelse brochures verkrijgbaar bij de balie en spreekt de medewerker ook geen Engels. De informatieborden zijn allemaal voorzien van Engelse teksten, maar de kwaliteit van de borden verschilt sterk. De informatie in de zijvleugels van het gebouw bestaat uit een korte uitleg over het keramiek uit Iznik, waarbij bijvoorbeeld ook de oude keramiekovens aan bod komen. De informatie hangt in een nis en op ingelijste A4'tjes in de zalen. De nis is gedecoreerd met een blauwe doek, waarop met punaises verschillende papieren vellen zijn geprikt met uitleg, afbeeldingen en plattegronden. Het geheel komt vrij amateuristisch over, in tegenstelling tot de informatieborden die in de grote hal hangen. Deze borden geven uitgebreide informatie over de opgravingen bij Ilipinar en een uitleg over de gevonden objecten. De borden zien er modern en verzorgd uit. Dit grote verschil wordt zeer waarschijnlijk veroorzaakt doordat de tentoonstelling over de opgravingen bij Ilipinar gesponsord is door het Nederlandse Prins Bernard Fonds en Uitgeverij Orientaliste uit Leuven, België. Daarnaast hebben verschillende Nederlandse instituten de opgravingen financieel ondersteund. De opgravingen in Iznik zijn door de Istanbul University uitgevoerd, waarbij waarschijnlijk een kleiner budget beschikbaar was. Hoewel de tentoonstellingen binnen een redelijke tot goede informatievoorziening hebben, wordt over de objecten buiten geen enkele informatie gegeven. Het gebouw zelf, de tentoonstellingen en het buitenterrein zien er redelijk verzorgd uit.

II.5 Groene Moskee

Tegenover het Iznik museum staat de Groene Moskee, welke wordt gezien als het symbool van Iznik. De naam Groene Moskee heeft het gebedshuis te danken aan de turquoise Iznik tegels waarmee de minaret is gedecoreerd. Het gebouw wordt gezien als een van de mooiste moskees met één koepel. De moskee ligt aan een pleintje, waaraan tevens een typisch Turkse theetuin gelegen is. Er zijn twee verschillende type informatievoorziening van toepassing op dit gebouw. Buiten de moskee staat een bord met daarop beknopte informatie over de architect en de bouw van de moskee. Het bord verkeert in slechte staat en geeft bijvoorbeeld geen informatie over de naamgeving van de moskee. Bij het betreden van de moskee hangt een groot informatiebord dat bij vele andere moskeeën ook kan worden aangetroffen. Het geeft in vier talen (Turks, Engels, Frans en Duits) informatie over de gedrags- en kledingvoorschriften bij het betreden van een moskee. Behalve de minaret is het gebouw niet betegeld en ziet het er vrij kaal uit.

II.6 Romeins theater

Aan de rand van een woonwijk in het zuidwesten van de stad liggen de restanten van het Romeinse theater er verlaten bij. Het theater werd tussen 111 en 112 na Christus gebouwd en bood ruimte aan 15.000 toeschouwers. Later werden de stenen van het theater gebruikt om de stadsmuren te bouwen en werd het gebied gebruikt als begraafplaats, is er een kerk op gebouwd en hebben er keramiekovens gestaan. Wat tegenwoordig bezichtigd kan worden is slechts een klein deel van het vroegere theater. Hoewel het theater door de eeuwen heen veel te verduren heeft gehad, is er na de opgraving weinig gedaan aan het onderhoud. Tegenwoordig zijn de ruïnes begroeid met onkruid en planten en wordt het paadje langs het theater door de lokale bevolking gebruikt om de normale, betegelde looproute af te snijden. Het hek dat om het theater is geplaatst is op meerdere plekken open, waardoor het nog steeds makkelijk toegankelijk is. Weliswaar staan er verschillende borden (in het Turks) met waarschuwingen dat het gevaarlijk en beschermd terrein is, maar dit lijkt weinig uit te halen. Ten tijde van het bezoek werd het theater bijvoorbeeld tevens als speeltuin gebruikt door de lokale kinderen. In de huidige staat is het theater nauwelijks een toeristische site te noemen. Er staat weliswaar een informatiebord met een Turkse en Engelse uitleg over de geschiedenis van het theater, maar het niveau van de taal en de kwaliteit van het bord laten sterk te wensen over. Daarbij wordt er op de site zelf verder geen uitleg gegeven over de verschillende onderdelen of hoe het theater er vroeger heeft uitgezien. Ook de slechte staat van onderhoud en de omgang van de lokale bevolking met het theater werken het beeld van toeristische site tegen.

II.7 Keramiekbazaars

Er zijn verschillende keramiekbazaars in Iznik te vinden. Er zijn twee locaties die als bazaar gesitueerd zijn; de Süleyman Paşa Medresse en de Arastastraat, allebei in een zijstraat van de Kılıcarlanstraat te vinden. Daarnaast zijn er verschillende keramiekwinkels en werkplaatsen langs de Kılıcarlanstraat en in de buurt van de Groene Moskee en het Iznik museum. Zowel de bazaars als de winkels geven een sfeervol en kleurrijk straatbeeld. Niet alle winkels zijn hetzelfde opgezet, er zitten verschillen in de inrichting en het soort producten. Zo zijn er winkels waarbij de werkplaats en de verkoopruimte bij elkaar zitten, maar zijn er ook winkels die enkel als verkoopruimte dienen, zoals bijvoorbeeld in de Süleyman Paşa Medresse. De producten die worden verkocht lopen uiteen van traditionele Iznik producten tot toeristische souvenirs en moderne keramiekkunst. Daarbij zijn de producenten die de traditionele Iznik werkwijze hanteren niet erg gediend van de producenten die de nieuwe methode uit Kütahya gebruiken. Bij deze laatste wordt namelijk geen gebruik gemaakt van de witte sliplaag over de poreuze kleilaag, maar van één soort klei waar gelijk op geschilderd kan worden. Deze werkwijze is goedkoper en sneller, maar wordt gezien als verloedering van de keramiekkunst door de traditionele producenten. De producenten en verkopers hebben geen of zeer beperkte kennis van de Engelse taal en

kunnen over het algemeen enkel de prijs van de producten in het Engels zeggen. Vaak wordt deze ook al via een sticker op het product aangegeven.

II.8 Stadsmuren, graftombes en moskeeën

Door de hele stad verspreid zijn vele graftombes en moskeeën te vinden. Deze laatste worden nog dagelijks gebruikt als gebedshuis en zijn niet direct als toeristische site bedoeld, hoewel ze wel allemaal staan vermeld in de brochure van de stad. De graftombes kunnen ook allen bekeken worden, maar verkeren over het algemeen in een slechte onderhoudsstaat met weinig of geen informatieve voorzieningen. De stadsmuren tenslotte laten weinig bijzondere karakteristieke trekken zien en zijn vooral geschikt als leidraad voor een wandeling.

III. Observaties Kütahya

III.1 Archeologisch museum

Het Archeologisch museum ligt aan het eind van de Cumhuriyetstraat, naast het Tegelmuseum en de Ulu Moskee. Het gebouw is een voormalige theologische school uit 1314 en is een typisch voorbeeld van de architectuurstijl van de Seljukken. Daarbij geeft de koepelvormige centrale hal toegang tot de kleinere kamers in de hoeken en aan de zijkant van het gebouw. In het museum worden objecten tentoongesteld daterend uit de Bronsperiode tot aan de Osmaanse periode. De informatieborden zien er amateuristisch uit en zijn slechts voor een klein deel ook Engelstalig. Verdere informatie in de vorm van een brochure of een Engelssprekende medewerker is niet beschikbaar. De informatie en kaartverkoopbalie bevindt zich bij de ingang direct links en wordt door één medewerker beheert, die tevens de bewaking op zich neemt.

III.2 Tegelmuseum

Het Tegelmuseum bevindt zich in een gerenoveerd moskeecomplex, waarvan het Archeologisch museum ook deel uit maakt. De centrale hal heeft vier vleugels en twee zijkamers waar keramiek uit Iznik en Kütahya tentoon wordt gesteld. De keramiekobjecten lopen uiteen van schalen, borden, vazen, tegels en huishoudelijke producten uit de 14^e eeuw tot heden. Informatie over de objecten wordt verstrekt via nette, ingelijste informatievellen en via bordjes bij een aantal objecten. De informatievellen zijn zowel in het Turks als in het Engels en geven uitleg over de geschiedenis van keramiek en de verschillen tussen de productie in Iznik en Kütahya. Ook in het Tegelmuseum is slecht één medewerker aanwezig, naast Turks spreekt hij geen Engels, maar wel Duits en kan hij op die manier aanvullende informatie geven over objecten, de productie ervan en het gebruik ervan. Brochures van het museum zijn niet beschikbaar, maar wel brochures over andere sites; de Phryg vallei, het oorlogsmonument bij Dumlupınar en het Keramiek en Archeologisch museum in Istanbul.

III.3 Kossuth museum

Het Kossuth museum is het voormalig woonhuis van de Hongaarse held Lajos Kossuth (1802 – 1894), die vluchtte uit zijn land toen Oostenrijk en Rusland het binnenvielen. Tegenwoordig dient het huis als museum om een indruk te geven van het leven in Kütahya in de 19^e eeuw. Het toont traditionele meubels en kleding en geeft een indruk van het werk Kossuth. Het huis heeft twee verdiepingen met in totaal zeven kamers en aangrenzend een tuin met tuinhuis. De informatie over het huis en het leven in de 19^e eeuw is beperkt en enkel in het Turks beschikbaar. Daarnaast wordt er informatie gegeven over het leven van Kossuth en zijn vlucht uit Hongarije. Wederom spreekt de enige medewerker enkel Turks en zijn er geen brochures van het museum zelf beschikbaar maar wel van de Romeinse stad Aizenoi en een restaurant in traditionele Kütahya stijl.

III.4 Ulu Moskee

De Ulu Moskee is gebouwd aan het eind van de 14^e eeuw en wordt gezien als de grootste en mooiste moskee van Kütahya. Tussen 1888 en 1893 is de moskee gerenoveerd, waarbij de muren opnieuw zijn gebouwd. Het grote koepelgewelf van de moskee wordt ondersteund door zes pilaren en tevens zes halve koepelgewelven aan iedere kant. De binnenkant van de gewelven is beschilderd met islamitische ornamenten en teksten uit de Koran. Bij binnenkomst hangt een informatiebord waarop de gedrags- en kledingvoorschriften voor bezoekers van een moskee staan vermeld.

III.5 Kütahya kasteel

Boven op de heuvel aan de rand van het centrum ligt het kasteel van Kütahya. De Byzantijnen hebben het oude kasteel versterkt, daarna is het in de loop der eeuwen aangepast door de Seljukken, Germiyanen en de Osmanen. Het uiteindelijke complex bestond uit drie delen; een hoog, midden en laag gedeelte en bood ook ruimte aan verschillende moskeeën en een watervoorziening. Doordat het hoog boven de stad ligt, is het kasteel vrijwel alleen met eigen vervoer of lopend te bereiken. Bij de laatste renovatie (exacte datum is onbekend, waarschijnlijk tussen 1980 en 2000) zijn verschillende torens van het kasteel zodanig vernieuwd, dat het zijn authentieke uiterlijk is verloren (zie foto nr ....). De overblijfselen van het kasteel zijn gratis toegankelijk en geven een mooi uitzicht over de stad. Er is een theetuin aanwezig en in de (nieuwgebouwde) toren in het midden van het terrein bevindt zich een restaurant. Informatie over de historie van het kasteel ontbreekt, tegenwoordig lijkt het alleen als restauratieve voorziening met uitkijkpunt te fungeren.

III.6 Germiyanstraat

In zowel de Germiyanstraat als de zijn verschillende voorbeelden te vinden van traditionele Kütahya huizen. De huizen zijn afgewerkt met pleister en houten kozijnen, dakranden en versieringen. Bij enkele huizen is voor een kleurrijke pleister gekozen, andere hebben een witte gevel. De huizen hebben een traditionele indeling waarbij de begane grond een stenen ondergrond had die geschikt was voor de keuken, berging en werktuigen. Daarboven waren twee verdiepingen voor de huiskamer, slaapkamers, eetkamers en slaapkamers. Enkele huizen in de Germiyanstraat zijn keurig gerestaureerd en zijn in gebruik genomen of staan te koop of huur. Andere huizen zien er vervallen uit en hebben dichtgetimmerde deuren en ramen. In een van de gerestaureerde huizen zit een café, restaurant met een winkeltje waarin traditionele artikelen en kunst worden verkocht. Hoewel de straat aan de rand van het centrum van de stad ligt, is de bewegwijzering er naar toe niet optimaal.

III.7 Privécollectie van Sadık Atakan

Vlakbij de Germiyanstraat staat het huis waar de grote privécollectie van advocaat Sadık Atakan in schuilt. Atakan heeft een grote hoeveelheid aan verschillende keramiekobjecten uit de afgelopen 250

jaar verzameld in het huis. Er zijn onder andere vazen, schalen, borden en tegels te zien, daarnaast hangen er foto's uit het oude Kütahya en staan er verschillende gebruiksvoorwerpen uitgesteld. Hoewel het huis op de kaart van Kütahya staat aangegeven, staat er in de buurt van het huis nergens aangegeven waar het huis staat. Ook aan het huis zelf is niets te zien, geen naam van Atakan of enige aanduiding dat zijn keramiekcollectie hier herbergt. Tijdens de observaties werd via navraag bij de burens uiteindelijk contact gelegd met de beheerder van de collectie. Deze zat echter in een naburig dorp en kwam een half uur later per auto aan met de sleutel. De privécollectie wordt tentoongesteld in een oud huis waarvan van buiten niet kan worden vermoedt dat er zoveel keramiekkunst in schuil gaat. Het huis bestaat uit een lange gang van ongeveer twee bij zes meter met aan weerszijden twee kamers van ongeveer tien vierkante meter, aan de linkerkant zit tussen deze twee kamers nog een soort gangetje van een bij drie meter. Door het hele huis verspreid staan objecten zeer dicht bij elkaar opgesteld, zie ook foto nr..... Er is nergens informatie beschikbaar over de objecten, behalve bij de beheerder, die geen Engels spreekt.

III.8 Keramiekbazaar

Door een nieuwe regel van de gemeente zijn keramiekovens niet langer toegestaan in het centrum van de stad. Niet alleen wordt hiermee vooruit gelopen op de wetgeving van de Europese Unie, ook is de gemeente van mening dat het stadsbeeld verstoord wordt door de aanwezigheid van de ovens en fabrieken en dat de afvalstoffen de gebouwen in de binnenstad aantasten. Doordat veel producenten hun werkplaats en verkoopruimte in een locatie hebben, zijn ook de winkelruimtes verdwenen uit het stadscentrum. Slecht een paar keramiekwinkels zitten nog in het centrum, de rest is uitgeweken naar de keramiekbazaar net buiten de stad. Deze bazaar is speciaal gebouwd naar aanleiding van de nieuwe regeling om de keramiekproducenten een nieuw onderkomen te bieden en tevens in de toekomst als toeristisch winkelgebied te fungeren. Bij deze bazaar is de winkel en de werkplaats van de producenten gescheiden. Uit een interview met de vrouw van keramiekkunstenaar Ismael Yigit kwam naar voren dat veel producenten gebruik maken van de ovens op het industrieterrein bij de grote keramiekfabrieken. Hier maken een aantal producenten dan gebruik van dezelfde oven om de producten te bakken. Het schilderwerk vindt vaak wel plaats in de verkoopruimte of in een aparte kamer van de winkel. Hoewel de bazaar is opgezet met een toeristische functie in gedachten, doet het complex meer denken aan een fabriekshal dan aan een sfeerrijk winkelcentrum. De winkels vooraan verkopen vooral gebruiksvoorwerpen, zoals het dagelijks servies, en hebben grote reclameborden hangen om de aandacht op hun winkel te vestigen. De winkels verder naar achter zijn over het algemeen iets kleiner van formaat, bescheidener in het aanprijzen ervan en verkopen meer gespecialiseerde producten, waaronder kunstkeramiek en toeristische producten. Helemaal achteraan en in het tweede gedeelte van de keramiekbazaar zijn bijna alle eenheden nog te huur. Niet alleen heeft de overdekte bazaar binnen weinig sfeer, ook buiten is het terrein nog een statisch geheel. Er worden bijvoorbeeld nog bouwwerkzaamheden verricht en het aangelegde kanaal staat droog.

III.9 Air Force Cadet Training Brigade – Anatolische Museum voor Kunst en Cultuur

De grootste luchtmachtbasis van Turkije ligt in Kütahya, aan de rand van de stad. Op deze actieve luchtmachtbasis is sinds 2005 het Anatolische Museum voor Kunst en Cultuur gevestigd in een oude hangar. Deze omgebouwde hangar biedt ruimte aan verschillende archeologische objecten, schilderijen en keramiek. Na goedkeuring van het ministerie van Cultuur en Toerisme zijn ongeveer 200 objecten uit de collectie van het Archeologisch Museum overgebracht naar de luchtmachtbasis. De keramiekcollectie van het leger bevat niet alleen eeuwenoude voorbeelden, maar ook moderne ontwerpen van enkele vooraanstaande keramiekkunstenaars. Om toegang te krijgen tot het museum moet men worden aangemeld als bezoeker bij de administratie van de luchtmachtbasis. Onder persoonlijke begeleiding wordt men vervolgens rondgeleid over het eerste deel van de basis en door het museum. De medewerker van het museum is in dienst bij de luchtmacht en beheert de collectie en verzorgt de rondleidingen. De gehele collectie wordt mondeling toegelicht door de medewerker, waardoor andere informatievoorzieningen overbodig zijn en zodoende ook niet aanwezig zijn. Vanwege de gebrekkige kennis van de Engelse taal van de medewerker, werd voor de vertaling een andere soldaat erbij gehaald die als tolk fungeerde.

III.10 Straatbeeld

Het algemene straatbeeld van Kütahya wordt sterk beïnvloedt door haar rol in de keramiekindustrie, overal door de stad zijn betegelde fonteinen en gebouwen te vinden. Op het centrale plein zijn al verschillende fonteinen terug te vinden waar de Kütahya tegels als decoratie dienen. Ook het stadhuis wat aan datzelfde plein grenst is een uitstekend voorbeeld van de toepassing van de beroemde keramiek tegels. Andere veel aangehaalde voorbeelden zijn het oude gouvernementshuis in het centrum en de Çinili Moskee in het oosten van de stad. Maar ook gewone huizen tonen de rol van Kütahya als keramiekstad aan.

IV. Inhoudsanalyse brochures

Voor informatie over de activiteiten rondom de promotie voor Iznik en Kütahya is een inhoudsanalyse verricht op brochures en websites. In deze bijlage staat de analyse van de brochures centraal, bijlage 5 behandelt de websites aan de hand van sitemaps. De inhoudsanalyse van de brochures beslaat twaalf brochures, waarvan er vier over Iznik gaan en acht over Kütahya. In het overzicht hieronder staan enkele basiskennmerken van de brochures. Op de bijgeleverde cd zijn afbeeldingen van onderstaande brochures terug te vinden.

Tabel 5.1. – Overzicht van de brochures die zijn gebruikt voor de inhoudsanalyse

Nr	Producent	Taal	Soort bron en onderwerp	Titel	Formaat / aantal pagina's
1	Ministerie van Cultuur en Toerisme	Engels	Brochure over Iznik	Iznik	10,5 cm bij 21 cm Boekje met 48 pagina's
2	Ministerie van Cultuur en Toerisme	Engels	Brochure over Kütahya	Kütahya	10,5 cm bij 21 cm Boekje met 80 pagina's
3	Ministerie van Cultuur en Toerisme	Turks	Brochure over Kütahya, uitvouwbaar	Kütahya	11 cm bij 23 cm Uitvouwbaar: 66 cm bij 46 cm
4	Provinciaal directoraat Cultuur en Toerisme Kütahya	Engels	Brochure over Kütahya	Do You Know Kütahya? (1)	11 cm bij 21,5 cm Gevouwen A4, 6 pagina's
5	Provinciaal directoraat Cultuur en Toerisme Kütahya	Engels	Brochure over Kütahya	Do You Know Kütahya? (2)	10 cm bij 21 cm Gevouwen A4, 6 pagina's
6	Provinciaal directoraat Cultuur en Toerisme Kütahya	Turks, Engels	Plattegrond van Kütahya met korte uitleg van een aantal sites	Kütahya – Kent Planı	10 cm bij 18,5 cm Uitvouwbaar: 80 cm bij 55 cm
7	Gouvernement, toerisme informatie en inwoners van Iznik	Engels	Brochure over Iznik met plattegrond	Iznik – Nicaea	9,5 cm bij 22,5 cm Uitvouwbaar: 68 cm bij 45 cm
8	Hasan, eigenaar van Hotel Kaynarca	Nederlands	Plattegrond met korte uitleg over Iznik	Iznik	9,5 cm bij 21 cm Gevouwen A4, 6 pagina's
9	Tamer Çandar, keramiekproducent	Turks, Engels	Brochure van keramiekproducent	Çandar – Ceramic Crafts Market	10 cm bij 21 cm Gevouwen A4, 6 pagina's
10	Anatolische Museum voor Kunst en Cultuur	Turks	Brochure over het museum op de luchtmachtbasis	Çini Müzesi ve Arkeoloji Müzesi	9,5 cm bij 22 cm Gevouwen A4, 4 pagina's
11	Salih Gül en Cemile Gül	Turks, Engels	Brochure over huis in de Germiyanstraat	Germiyan Konağı	8,5 cm bij 19 cm Gevouwen A4, 6 pagina's

12	Eigenaar van het etablissement	Turks	Brochure over eetgelegenheid in oud huis	Tarihi Kütahya Konağı	10 cm bij 20,5 cm Gevouwen A4, 6 pagina's
----	--------------------------------	-------	--	-----------------------	--

Vervolgens zijn de brochures bestudeerd aan de hand van vier vragen: wie, wat, hoe en voor wie? Daarnaast was er een categorie voor overige relevante kenmerken die niet bij deze vragen pasten. Bij de start van de analyse waren ook vragen opgenomen die ingingen op de keuze van de strategie (waarom?) en de effecten daarvan. Tijdens de analyse bleek echter dat de brochures hier geen antwoord op konden geven, daarom zijn deze vragen uit het onderzoek weggelaten. De vragen wie, wat, hoe en voor wie waren ieder onderverdeeld in een aantal deelvragen om een richting te geven aan het onderzoek, deze lijst diende als indicatie en sloot andere vragen niet uit. De deelvragen waren:

- Wie**
- wie heeft de brochure geproduceerd?
  - welke organisaties of personen hebben daarbij geholpen?
- Wat**
- welke informatie wordt er gegeven?
  - hoe valt deze informatie te typeren?
  - welke informatie mist er?
  - welke informatie krijgt de nadruk?
- Hoe**
- welke schrijfstijl wordt gehanteerd?
  - wordt er gebruik gemaakt van overredingstechnieken? Zo ja, welke?
  - hoe ziet de lay-out er uit?
  - wordt er gebruik gemaakt van foto's, zo ja wat voor foto's en hoe?
  - is de folder overzichtelijk?
- Voor wie**
- voor welke doelgroep(en) is deze brochure gemaakt?
  - waar blijkt dat uit?

Naast de vier hoofdvragen over de informatie en de vorm van de brochures is ook een schema van Molina en Esteban (2006) gebruikt om een indicatie te geven van de bruikbaarheid van de promotiebrochures. Molina en Esteban geven in hun onderzoek aan welke variabelen van belang zijn voor het ontwikkelen van een effectieve brochure. Door middel van een inhoudsanalyse op basis van 39 variabelen leggen zij een verband tussen de bruikbaarheid van een brochure (*usefulness*) en het ontstaan van een beeld van een bestemming en de beslissing om daar wel of niet naar toe te gaan. Hiervoor zijn dertien variabelen van belang: *important, convincing, easy to remember, luring, appealing, funny, inviting, good photography quality, sense of wonder, easy to open, pleasant, broad information* en *interesting*. Van deze dertien variabelen blijken vooral *sense of wonder, easy to open, inviting* en *broad information* doorslaggevend te kunnen zijn in de bruikbaarheid van een brochure. Aan de hand van de dertien variabelen is een indicatie gegeven van hoe een brochure op deze punten zou scoren. Het is van belang op te merken dat de score gebaseerd is op één mening. Aangezien het

doel van deze opzet is om slechts een indicatie te geven van de score, werd het niet nodig geacht een uitgebreider onderzoek op te zetten.

IV.1 Brochure 1: Iznik

Wie

- Ministerie van Cultuur en Toerisme, Ankara.
- Foto's van individuen.
- Overheid "regio" Iznik.
- Gemeente Bursa.
- Gemeente Kütahya.

Wat

- Uitgebreide brochure: geschiedenis Iznik, Iznik museum, Ayasofya museum, Groene Moskee, Haci Ozbek Moskee, Mahmut Celebi Moskee, Seyh Kudbettin Moskee en Tombe, Yakup Celebi Dervish Lodge en Tombe, Andere tombes in Iznik, Suleyman Pasa Madresse, Hagios Tryphonos kerk, Ayatrifon kerk, Koimesis kerk, Bocek Ayazmasi, Underground Grave, Berber Rock Monumental Tombe, Dort Tepeler Tumulus, Obelisk, Stadsmuren, Historische stadspoorten, Theater, Rustem Pasa Inn, Ismail Bey Hamam, Haci Hamza Hamam, Meydan Hamam, Keramiëkkunst, Olijven, Handwerk en bazaars, Regionale keuken, Alternatief toerisme (o.a. watersport), lokale activiteiten in Iznik, transport, klimaat, belangrijke adressen en telefoonnummers, ga-niet-weg-voordat..., algemeen stuk over Turkije, stuk over cultureel erfgoed.
- Veel feitelijke informatie over het ontstaan van de gebouwen en locaties in de vorm van jaartallen, oprichters, gebruik en ontwikkeling.
- Relatief veel informatie over kleine site zoals graftombes, kerken en badhuizen; iedere site heeft zijn eigen kopje en informatie. Vaak zijn dit echter maar een paar regels met informatie over de vorm van de kerk of tombe en wie opdracht heeft gegeven om deze te laten bouwen.
- Geen praktische informatie als adressen, openingstijden en contactinformatie.
- De eerste onderdelen krijgen de meeste nadruk, dit komt door de plaatsing voorin in de brochure, de lengte van de bijbehorende tekst en het aantal foto's. Dit onderscheid wordt echter niet door de tekst ondersteund bij de onderdelen zelf of in bijvoorbeeld de inleiding. Helemaal aan het eind van de brochure staat een lijstje met vijf dingen die je moet doen voordat je weggaat, dit wordt nergens anders benadrukt in de brochure.

Hoe

- Geen duidelijke indeling van de informatie in bijvoorbeeld hoofdstukken.

- Volgorde van onderdelen ook onduidelijk en onoverzichtelijk. Bijvoorbeeld: eerst komen moskeeën en tombes aan bod, daarna de *medresse* en kerken, gevolgd door de stadsmuren en nog meer tombes en ruïnes.
- De plattegrond achterin geeft een duidelijk overzicht van de oude stad en de locatie van de sites, maar ziet er zeer amateuristisch uit in vergelijking met de rest van de brochure.
- Engels taalgebruik is matig, zinnen lopen bijvoorbeeld niet goed en een aantal uitdrukkingen zijn waarschijnlijk rechtstreeks vanuit het Turks vertaald.
- De combinatie van feitelijke informatie en matig Engels maakt de teksten statisch en weinig uitnodigend voor bezoekers.
- Hoewel er gebruik is gemaakt van veel foto's met een goede kwaliteit, geven ze een verlaten indruk doordat er bijna nergens mensen op te zien zijn, alleen de sites zelf worden afgebeeld.
- De lay-out is netjes, maar vrij simpel en ouderwets.

Voor wie

- Zeer algemene brochure, geschikt voor iedereen die meer wilt weten over de stad Iznik, de aanwezige bezienswaardigheden en producten.

Brochure 1: Iznik											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important			x			Good photography quality				x	
Convincing		x				Sense of wonder		x			
Easy to remember	x					Easy to open					x
Luring	x					Pleasant		x			
Appealing		x				Broad information			x		
Funny	x					Interesting		x			
Inviting	x										

IV.2 Brochure 2: Kütahya (1)

Wie

- Ministerie van Cultuur en Toerisme, Ankara
- Archief van Ministerie van Cultuur en Toerisme, Ankara
- Medewerking van provinciaal departement ministerie in Kütahya voor de gehele tekst
- Verschillende individuen voor foto's

Wat

- Vrijwel alles wat er over Kütahya te vertellen valt, staat in deze uitgebreide brochure vermeld: geschiedenis van Kütahya, Tegelkunstmuseum, Archeologiemuseum, Kossuth Huis (Hongaars

huis), Anatolisch Kunst en Cultuur Museum (Luchtmachtbasis), Sadik Atakan Tegelkunsthuis, oude stad Aizanoi (Cavdarhisar, met de tempel van Zeus, Theater, Stadion, Beursgebouw, hoofdstraat en bruggen), Phrygische Vallei, Seyitomer heuvel, Kütahya kasteel, Ulu Moskee, Donenler Moskee (Mevlevihane), Menzilhane, Tavsanlı Ulu Moskee, Cinili Moskee, Simav Agha Moskee, Yesil (Groene) Moskee, Kleine Hidilik Moskee, Muvakkithane, Tombe van Sjeik Buhari, Tombe van Ana Sultan, Dedeali Tombe, Tombe van Hayme Ana, Tombe van Sunullah Gaybi, Tombe van Pasam Sultan, Sair Seyhi, Tombe van Kara Ahmed Bey, Celaleddin Celebi, Monument van Evliya Celebi, Bazaars, Overheidsgebouw, Huizen in Kütahya, Fontein, Dumlupinar begraafplaats, Overwinningsmonument, Dumlupinar Atatürk Huis museum, dertien verschillende warmwaterbronnen en –baden, trekking en natuurwandelingen, fiets-, motor- en paardrijtochten, grotten, kampeergelegenheden, (sport)vissen, vogels bekijken, planten- en natuurobservaties, jacht en dieren, vier beschermde natuurgebieden, sightseeing en recreatie, traditionele gerechten, handwerk en souvenirs, tegelkunst, porselein, tapijten (gewoven), (handgemaakt) borduurwerk, diamanten en zilveren (borduur?)werk, traditionele klederdracht, regionale activiteiten (kalender), klimaat, transport, snelwegen, trein, belangrijke telefoonnummers, wist-u-dat..., ga-niet-weg-voordat..., kaart van de provincie Kütahya met afstandaanduidingen.

- Losse flyer met websites van overheidsinstantie, telefoonnummers van hotels, restaurants, busbedrijven, touroperators / reisagenten (groep A en C), autoverhuurbedrijven en twaalf verschillende gemeentes in de provincie.
- Veel historische verhalen over het ontstaan van de sites, hoe ze er uit zien, welke bezienswaardigheden er te zien zijn, veel beschrijvingen van gebouwen of locaties.
- Geen adres- of contactinformatie, geen verwijzingen naar websites, geen plattegrond van de stad, wel een kaart van de provincie, maar deze is onduidelijk.
- Alles krijgt evenveel nadruk zo lijkt het. Zelfs kleine onderdelen worden relatief uitgebreid beschreven. De onderdelen die als eerste worden genoemd, krijgen van de lezer waarschijnlijk de meeste aandacht, dit is echter gebaseerd op de plaatsing in de brochure en niet op bijvoorbeeld de tekst zelf. Achterin de brochure wordt een lijst gegeven met dingen die je moet doen voordat je weggaat, deze lijst komt nergens in de brochure terug en de onderdelen van de lijst staan ook niet bij elkaar, maar staan verspreid in de brochure genoemd.

Hoe

- Beschrijvende en statische teksten, op het eerste gezicht vrij objectief geschreven, niet heel duidelijk marketinggericht.
- Geen duidelijke volgorde of onderscheid in de onderwerpen, door middel van bijvoorbeeld een inhoudsopgave en hoofdstukken.
- Nette vormgeving, duidelijk, maar door ontbreken van een structuur is het toch onoverzichtelijk.

- Lettertype duidelijk, maar amateuristisch (comic sans).
- Veel duidelijke en kwalitatief goede foto's, maar deze zijn weinig aantrekkelijk en erg afstandelijk door het ontbreken van mensen op de foto's (zowel lokale bevolking als toeristen) en de vele overzichtsfoto's waarvan gebruik wordt gemaakt.
- Niveau van Engels redelijk, maar veel zinnen lopen niet goed hetgeen tijdens het lezen stoort.

Voor wie

- Hele algemene brochure gericht op iedereen die mogelijk geïnteresseerd zou kunnen zijn in bezienswaardigheden of activiteiten in Kütahya.
- Overvloed aan informatie, maar nuttige en praktische informatie mist.

Brochure 2: Kütahya (1)											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important			x			Good photography quality				x	
Convincing	x					Sense of wonder		x			
Easy to remember		x				Easy to open					x
Luring		x				Pleasant			x		
Appealing		x				Broad information			x		
Funny	x					Interesting		x			
Inviting		x									

IV.3 Brochure 3: Kütahya (2) (uitvouwbaar)

Wie

- Ministerie van Cultuur en Toerisme, Ankara.
- Archief van het ministerie van Cultuur en Toerisme, Ankara.
- Provinciaal directoraat van het ministerie van Cultuur en Toerisme in Kütahya.
- Individuen (foto's).

Wat

- Alle informatie wordt in het Turks gegeven
- Ongeveer dezelfde onderwerpen als in brochure 2, met veel dezelfde foto's.
- In plaats van een brochure in boekvorm, moet deze brochure worden uitgevouwen zoals een plattegrond.
- Zeer beperkte praktische informatie (alleen telefoonnummers van overheidsdiensten) en een plattegrond van de provincie die nauwelijks leesbaar is.

Hoe

- Gezien de Turkse taal, kan ik weinig zeggen over de inhoud van de teksten en de manier waarop het is geschreven. Er komen echter veel jaartallen en locatienamen voor in de tekst, waardoor het aannemelijk is dat in deze teksten ook nauwelijk gebruik wordt gemaakt van marketingtechnieken.
- De lay-out is moderner in vergelijking met brochure 2, dit komt onder andere door het gebruik van een ander lettertype (vergelijkbaar met Arial), de manier waarop de foto's zijn geplaatst en door het ontbreken van de versiering langs de rand.
- Ondanks de modernisering van de lay-out, is het nog steeds een lang geheel van tekst, zonder duidelijke onderdelen of thema's. Er wordt met kleine kopjes een onderscheid geprobeerd te maken, maar dit lukt nauwelijks.
- De foto's zijn statisch en afstandelijk door het ontbreken van personen en de vele overzichtsfoto's.

Voor wie

- De brochure beslaat een breed aanbod van verschillende sites en is niet specifiek op een bepaald interessegebied van het publiek gericht, de enige beperkende factor lijkt de taal te zijn.

Brochure 3: Kütahya (2) (uitvouwbaar)											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important			x			Good photography quality				x	
Convincing			?			Sense of wonder		x			
Easy to remember			x			Easy to open		x			
Luring			x			Pleasant			?		
Appealing				x		Broad information			?		
Funny			?			Interesting			?		
Inviting			x								

IV.4 Brochure 4: Do You Know Kütahya? (1)

Wie

- Provinciaal departement van het ministerie in Kütahya.
- Gemeente Kütahya.

Wat

- Slogan: "Don't miss visiting the following places"
- Oude Romeinse stad Aizanoi: feiten over de gebouwen
- Phrygische Vallei: wat voor soort bezienswaardigheden, indicatie van tijdsperiode

- Musea: naam museum met een hoogtepunt van de bezienswaardigheden, genoemd worden: Archeologiemuseum, Tegelmuseum, Kossuth huis. Alleen bij het Archeologiemuseum ook een telefoonnummer
- Kasteel en restaurant: uitzicht, restaurant, telefoonnummer
- Historische Turkse huizen: Germiyanstraat, Paleis van Justitie
- Onafhankelijkheidsoorlog: monumenten bij Dumlupinar, afstand tot Kütahya
- Tombe van Hayme Ana: wie is Hayme Ana, indicatie van de locatie
- Warmwaterbronnen: namen en telefoonnummers
- Lokale specialiteiten: zes gerechten
- “Don’t miss purchasing the famous tiles and porcelains of Kütahya”
- Hotels: naam en telefoonnummer
- Restaurants: naam en telefoonnummer
- Belangrijke telefoonnummers: instanties en nummer
- Plattegrond(je) van de provincie Kütahya

Hoe

- Chaotische lay-out, veel verschillende lettertypes, -groottes en -kleuren, foto’s zijn onregelmatig geplaatst.
- Weinig nuttige informatie, vooral weetjes, ontbreken van adres-, contact- en algemene informatie van sites.
- Weinig samenhang in de brochure, uiteenlopende onderwerpen worden niet aan elkaar gekoppeld.
- Slecht niveau van Engels taalgebruik.
- Geen duidelijke focus op onderwerp of soort site. Op basis van de voorkant lijkt het alsof keramiek veel aandacht zal krijgen, maar hier wordt geen verdere informatie over gegeven in de brochure. Wel over andere sites, die niet op de voorkant afgebeeld zijn.
- Bezienswaardigheden worden ‘bijzonder’ gemaakt door opmerkingen als “best preserved” en “first and only”, maar deze beweringen zijn twijfelachtig.

Voor wie

- Zeer algemeen, vele verschillende kanten van Kütahya worden belicht; natuur, cultuur, oudheden, ontspanning. De diversiteit wordt echter niet in een samenhangend verhaal gepresenteerd.

Brochure 4: Do You Know Kütahya? (1)											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important		x				Good photography quality				x	
Convincing	x					Sense of wonder			x		

Easy to remember		x				Easy to open						x
Luring		x				Pleasant		x				
Appealing		x				Broad information	x					
Funny	x					Interesting		x				
Inviting		x										

IV.5 Brochure 5: Do You Know Kütahya? (2)

Wie

- Provinciaal departement ministerie in Kütahya.
- Geen hulp lijkt het.

Wat

- 6 warmwaterbronnen: info locatie, soort water en temperatuur, samenstelling van het water, helende werking, accommodaties en voorzieningen (ook in aantal bedden etc)
- Tegelmuseum: 1^e onafhankelijke tegelmuseum ter wereld, gebouw, opening, bezienswaardigheden
- Archeologiemuseum: locatie, gebouw, architectuur gebouw, bezienswaardigheden
- Phrygische Vallei: geschiedenis, locatie, bezienswaardigheden
- Nadruk ligt op de thermale baden in de provincie. De hele binnenkant van de brochure wordt hieraan besteedt. Op basis van de voorkant van de brochure wordt dit echter niet verwacht. Op de voorkant staan afbeeldingen van onder andere keramiek, Aizanoi en de Germiyanstraat, die nergens in deze brochure terugkomen.
- Missende informatie: adres- en contactgegevens van de sites/ locaties, uitgebreidere informatie over de sites.

Hoe

- Vrij amateuristische lay-out, wel overzichtelijk
- Veel foto's, maar geven een statisch beeld en komen niet uitnodigend over, bijvoorbeeld door het bijna overal ontbreken van mensen op de foto's.
- Geen enthousiasmerende teksten.
- Niveau van Engels is vrij laag,

Voor wie

- Gebaseerd op de inhoud: Liefhebbers van warmwaterbronnen, met deel culturele interesse.

Brochure 5: Do You Know Kütahya? (2)											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5

Important		x				Good photography quality				x	
Convincing	x					Sense of wonder		x			
Easy to remember		x				Easy to open					x
Luring	x					Pleasant		x			
Appealing		x				Broad information		x			
Funny	x					Interesting		x			
Inviting	x										

IV.6 Brochure 6: Kütahya – Kent Planı

Wie

- Provinciaal directoraat van het ministerie van Cultuur en Toerisme in Kütahya.

Wat

- Plattegrond van de gemeente Kütahya, met het centrum uitvergroot weergegeven in de inzet. Op de kaart staan 45 plekken aangegeven, waaronder veel overheidsinstanties, horecagelegenheden en bezienswaardigheden. De naam van de gelegenheden (verklaring van de nummers) is zowel in het Turks als in het Engels. Daarnaast staan ruim dertig telefoonnummers vermeld, vooral van horeca en overheidsinstanties. Slechts vier telefoonnummers zijn van een site of bijbehorende organisatie.
- Plattegrond van de provincie Kütahya. Hierop staan alle dorpen en steden aangegeven, net als de regio indeling, de (spoor)wegen en (met behulp van een klein pictogram) de sites. Daarnaast staan in een tabel de afstanden tussen Kütahya en andere grote Turkse steden vermeld en de afstanden tussen verschillende steden in de provincie Kütahya.
- Korte informatie over: the victory square and tile vase, Kütahya castle, Frig Valley, the ancient town Aizanoi, the ancient Bourse, mosaiced bath, Dumlupinar martyr's cemetery, victory memorial, Hayma mother mausoleum, Archeological museum, Kossuth house, the Tile museum, Sadik Atakan private tile museum, Ilica Harlek hot springs, Yoncali hot springs, Yeşil and kaynarca hot springs, Eynal hot springs, Murat Dağı hot springs, Ilicasu hot springs, Gölcük plateau, 1000 year chestnut tree, Germiyan street, the Justice Palace (previously government residence), the tiled mosque, Kütahya porcelains, handicrafts.
- Ieder onderwerp bestaat uit een Turks en een Engels stukje tekst, beide zijn tussen de twee en vier regels lang. Daarnaast heeft ieder onderwerp een foto.

Hoe

- De plattegrond van de gemeente is duidelijk en overzichtelijk. De nummers geven aan waar de interessante plekken zitten, maar doordat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen horeca, sites en overheidsinstanties, is het voor een toerist niet altijd gelijk even duidelijk waar de belangrijkste sites zitten.

- De plattegrond van de provincie geeft een duidelijk overzicht van de provincie, haar steden en wegen. De pictogrammen geven de meeste sites die worden besproken aan op de kaart, een site als de Phrygische vallei wordt echter niet met een pictogram aangegeven, maar alleen met kleine letters.
- Informatie bij de onderwerpen te kort om echt informatief en aantrekkelijk over te komen. Hoog 'net niet' gehalte. Aansluiting van de onderwerpen op de plattegronden wordt niet gelegd, moet de gebruiker zelf opzoeken en leggen.

Voor wie

- Handige kaart voor iedereen die Kütahya bezoekt, zowel voor toeristische doeleinden geschikt als voor bijvoorbeeld zakenmensen. De grote verscheidenheid aan korte tekstjes en foto's wekt de interesse, maar kan niet aan de informatiebehoefte voldoen van een toerist.

Brochure 6: Kütahya – kent plan											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important				x		Good photography quality				x	
Convincing		x				Sense of wonder		x			
Easy to remember		x				Easy to open				x	
Luring		x				Pleasant		x			
Appealing	x					Broad information			x		
Funny	x					Interesting		x			
Inviting	x										

IV.7 Brochure 7: Iznik – Nicaea

Wie

- Uitgeverij Dönence.
- District gouvernement.
- Tourism information (of dit uit Iznik of Bursa is is onbekend).
- Inwoners van Iznik.

Wat

- Uitvouwbare brochure (zoals een plattegrond) met daarop in het Engels informatie over: Iznik (geschiedenis), the first and seventh eucomenical councils, the art of tilemaking, the rebirth of Iznik tiles. Monuments of Iznik: the Roman period (the walls, the palace of the senate, the monument of Beştaş (obelisk), the antique theatre, the berber rock, stone bridge (Taş köprü)), monuments of the Byzantine Era (the church of Hagia Sophia, hypoge, aquaducts, sacred insect spring (ayazma), the church of Koimesis, the church of Hygios Tryphonos, the church of Hygios

Tryphon), monuments from the Ottoman period (the green mosque, the Nilufer Hatun soup kitchen/ the Iznik museum, the Hacı Ozbek museum, the Seyh Kutbettin mosque and tomb, the esref-I rumi mosque and tomb, the Mahmut Celebi mosque, the Yakup Celebi mosque and tomb, the mosque and the bath (hamam) of Orhan Gazi, the Süleyman Pasha school of theology, the bath of Ismael Bey, the bath of Murat II (Hacı Hamza Hamami), the bath of Murat I (Meydan Hamami) the bath of Konak, the tomb of the Kyrgyz, the tomb of Sari Saltuk, the tomb of Alaadin-I Musri, the tomb of Abdülvahap Sancaktarı, the tomb of Çandarlı Halil Hayrettin Pasha, the tomb of Çandarlı Ibrahim Pasha, the tomb of Çandarlı Kara Halil Pasha, the tomb of Eşref Baba, the tomb of Ahiveyn sultan (Afyon sultan), the tomb of the Moodies (Huysuzlar), natural landmarks, the Arab mosque (Namazgah), the excavation zone of the Iznik tile ovens), elf advertenties, drie plattegronden, twee tabellen met afstanden, telefoonnummers van overheidsinstanties.

- In vergelijking met brochure 1, is brochure 7 iets uitgebreider en wordt er meer informatie gegeven over de geschiedenis van Iznik en de bezienswaardigheden.
- Nog steeds een nadruk op informatie over jaartallen, gebouwen, oprichters, enzovoorts en relatief veel informatie over de vele verschillende tombes.
- Chronologische indeling aan de hand van de periodes.
- Keramiek wordt gelijk na de geschiedenis van Iznik besproken, “voorin” in de brochure.
- Grotere of belangrijker sites krijgen nauwelijks meer nadruk in lay-out of lengte van de tekst.

Hoe

- Ondanks dat er wel een indeling gehanteerd wordt, is deze niet erg overzichtelijk omdat alle type sites door elkaar staan. Daarbij wordt er relatief veel aandacht besteedt aan kleinere sites als tombes, baden en kerken.
- Het niveau van Engels is goed (beter dan bijvoorbeeld in brochure 1).
- Dezelfde amateuristische plattegrond als in brochure 1.
- De brochure besteedt ook aandacht aan horecagelegenheden door middel van advertenties.
- Lay-out is netjes verzorgd en ziet er minder amateuristisch uit dan bijvoorbeeld brochure 1 en 2.
- Er is gebruik gemaakt van veel foto's, die vrijwel geen mensen tonen, maar vooral gebouwen, waardoor het geheel afstandelijk overkomt. Wel laten de foto's zien dat er veel te zien is in Iznik.

Voor wie

- Zeer algemene brochure waarin alle bezienswaardigheden van Iznik worden beschreven.

Brochure 7: Iznik - Nicaea											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important			x			Good photography quality				x	

Convincing		x				Sense of wonder			x		
Easy to remember		x				Easy to open			x		
Luring		x				Pleasant		x			
Appealing			x			Broad information			x		
Funny	x					Interesting			x		
Inviting		x									

IV.8 Brochure 8: Iznik

Wie

- Ali Bulmus (eigenaar van hotel Kaynarca)

Wat

- Alle informatie is in het Nederlands!
- Contactinformatie van hotel Kaynarca.
- Korte geschiedenis van Iznik.
- Korte bespreking (drie tot vijf regels) van: Nilüfer Hatum Imareti-museum, Groene moskee, Hagia Sophia Kerk-moskee, Romeins theater, de vijf stenen, de baden van Ismail Bey.
- Plattegrond van Iznik met daarop 43 genummerde locaties, de verklaring van deze locaties staat ernaast. Dit zijn bezienswaardigheden en (overheids)instanties.

Hoe

- De brochure bestaat uit een zwart-wit kopie met een simpele opmaak.
- De informatieve teksten zijn zeer beperkt en in gebrekkig Nederlands geformuleerd, niet alle belangrijke sites worden besproken.
- De plattegrond is simpel, maar duidelijk en overzichtelijk, ondanks het ontbreken van straatnamen (de twee hoofdstraten zijn opgenomen in de genummerde locaties).
- Geen foto's.

Voor wie

- Gasten van hotel Kaynarca.

Brochure 8: Iznik											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important		x				Good photography quality	-	-	-	-	-
Convincing	x					Sense of wonder		x			
Easy to remember			x			Easy to open					x

Luring	x					Pleasant		x			
Appealing	x					Broad information		x			
Funny	x					Interesting		x			
Inviting		x									

IV.9 Brochure 9: Çandar – Ceramics Crafts Market

Wie

- Tamer Çandar (keramiekproducent)

Wat

- Uitleg over de productie van keramiek.
- Voorbeelden van de verschillende producten die Çandar maakt.
- Contactgegevens van Çandar en de winkel.

Hoe

- De uitleg over het productieproces is volledig in het Turks, de inleiding en enkele zinnen bij de voorbeelden van de producten zijn ook in het Engels.
- Zeer korte teksten. Het Engelse deel is gebrekkig geformuleerd.
- Verschillende foto's van producten. De foto's zijn te klein of van te slechte kwaliteit om de details goed te kunnen zien.
- Folder ziet er netjes en verzorgd uit, maar de lay-out is niet bijzonder of aantrekkelijk.

Voor wie

- (Potentiële) klanten van Çandar.

Brochure 9: Çandar – Ceramics Crafts Market											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important		x				Good photography quality		x			
Convincing		x				Sense of wonder		x			
Easy to remember		x				Easy to open					x
Luring	x					Pleasant	x				
Appealing	x					Broad information		x			
Funny	x					Interesting			x		
Inviting		x									

IV.10 Brochure 10: Çini Müzesi ve Arkeoloji Müzesi

Wie

- Er staat niet duidelijk op vermeld wie de brochure heeft gemaakt. Wel wordt Esbank (een bank) bedankt voor hun medewerking en heeft Utku Acun van het gouvernement van Kütahya een tekst voor in de brochure geschreven. Waarschijnlijk is de brochure door het museum geïnitieerd, met hulp van het gouvernement en Esbank.

Wat

- Alle tekst is in het Turks.
- Enkele afbeeldingen van keramiek en een sarcofaag uit Aizanoi.
- Datum, locatie en tijd van de opening van de tentoonstelling.
- Korte tekst van Utku Acun (gouvernement van Kütahya).

Hoe

- De brochure ziet er netjes en verzorgd uit, maar bevat heel weinig informatie over de tentoonstelling en slechts enkele afbeeldingen.

Voor wie

- (Potentiële) bezoekers van het museum.

Brochure 10: Çini Müzesi ve Arkeoloji Müzesi											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important		x				Good photography quality				x	
Convincing	-	-	-	-	-	Sense of wonder		x			
Easy to remember	-	-	-	-	-	Easy to open					x
Luring		x				Pleasant		x			
Appealing	x					Broad information		x			
Funny	x					Interesting		x			
Inviting		x									

IV.11 Brochure 11: Germiyan Konağı

Wie

- Salih Gül en Cemile Gül (eigenaars van het pand)

Wat

- Brochure over de activiteiten in het pand: koffie, thee en eten, winkel met traditionele producten (voornamelijk borduurwerk) uit Kütahya.
- Foto's van de verschillende kamers in het huis en voorbeelden van borduurwerkproducten.
- Korte toelichting in het Turks en Engels.
- Contactinformatie (adres en telefoonnummer, ook een website adres, maar dit adres blijkt niet te werken).

Hoe

- Met de foto's wordt vooral de sfeer van het huis/ restaurant weergegeven en aandacht getrokken voor de producten die worden gemaakt.
- De Engelse tekst is gebrekkig geformuleerd en gaat vooral in op de verschillende producten die worden gemaakt.

Voor wie

- Potentiële bezoekers.

Brochure 11: Germiyan Konağı											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important		x				Good photography quality			x		
Convincing		x				Sense of wonder		x			
Easy to remember		x				Easy to open					x
Luring		x				Pleasant		x			
Appealing		x				Broad information		x			
Funny	x					Interesting		x			
Inviting			x								

IV.12 Brochure 12: Tahiri Kütahya Konağı

Wie

- Onduidelijk wie de brochure heeft gemaakt, waarschijnlijk de eigenaar van het etablissement.

Wat

- Brochure over de de functie van het pand als eetgelegenheid.
- Foto's van de kamers en gerechten.
- Een kaart van het deel van Kütahya waar het Tahiri Kütahya Konağı is gevestigd.
- Contactgegevens (adres, telefoonnummer, website).
- Advertentie van *Tuana Turizm ve Seyahat Acentasi*.

Hoe

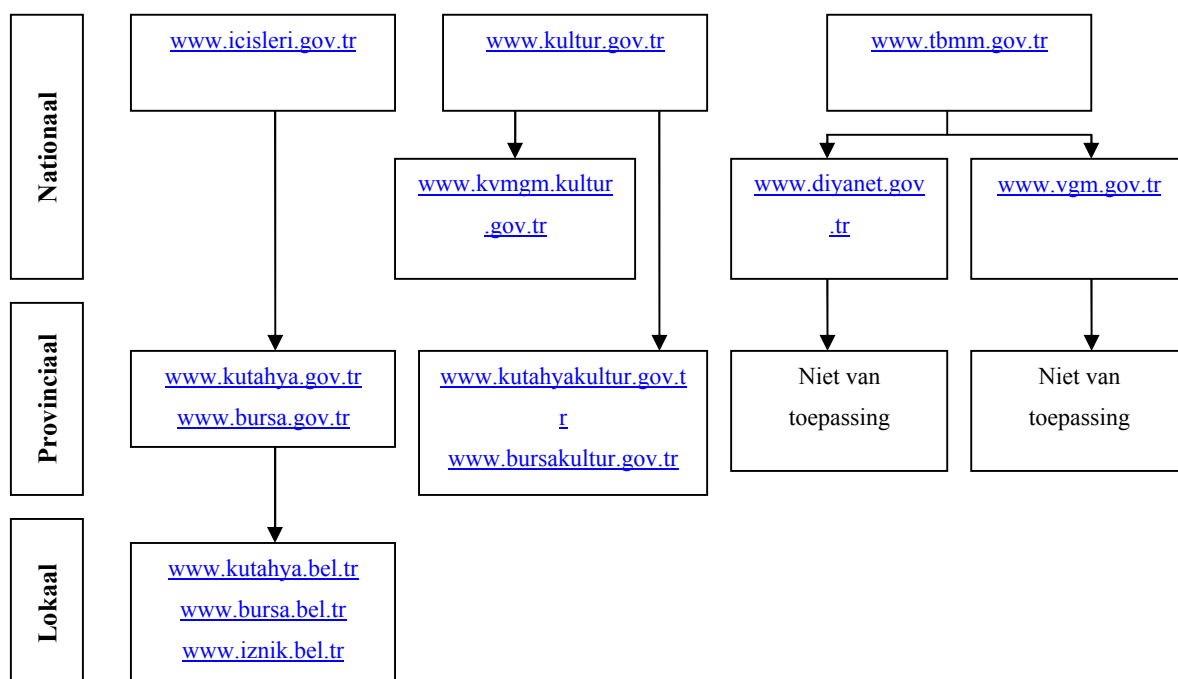
- Korte tekst (in het Turks).
- Via foto's wordt een sfeerbeeld gegeven van het restaurant.
- Amateuristische lay-out.

Voor wie

- Potentiële gasten.

Brochure 12: Tahiri Kütahya Konağı											
Scale	1	2	3	4	5	Scale	1	2	3	4	5
Important		x				Good photography quality			x		
Convincing		x				Sense of wonder		x			
Easy to remember		x				Easy to open					x
Luring		x				Pleasant		x			
Appealing		x				Broad information		x			
Funny	x					Interesting		x			
Inviting		x									

V. Inhoudsanalyse websites

Alleen de onderdelen van de websites die gerelateerd zijn aan de toerisme en culturele sector van Iznik en Kütahya worden opgenomen in de onderstaande schema's.

V.1 Nationaal niveau

Ministerie van Cultuur en Toerisme: www.kultur.gov.tr

Ministerie van Binnenlandse Zaken: www.icisleri.gov.tr (geen relevante informatie)

Ministerie van Algemene Zaken: www.tbmm.gov.tr

V.1.1 Ministerie van Cultuur en Toerisme

www.kultur.gov.tr – Engelse deel

Menu op de homepage

- Tourism
  - Activities – van alles maar geen cultuurtoerisme (type toerisme komen overeen met de indeling in het Strategisch Plan voor 2023)
  - Destinations – beschrijvingen van steden waaronder ook Iznik (Kütahya komt niet in deze lijst voor):
    - Iznik
      - The art of tile making – verhaal en een link voor 'detailed information':
        - Revival of Iznik Tiles after 300 years
        - The characteristics of Iznik tiles
        - Iznik tiles, the revival
        - Iznik tiles today
          - The objective of the foundation
          - The ultimate goal: Iznik university

- Where to visit – lijst met sites: Iznik museum, verschillende graftombes en stenen, Romeins theater, Ayasofya museum, Groene Moskee (in de tekst: “symbol of Iznik”), etc.
- What to eat – heel kort
- What to buy – keramiek, heel kort
- Don’t leave without – vier punten die ook in de brochure staan, maar nauwelijks terugkomen op deze website
- Contact information – telefoonnummer van het toerismekantoor in Iznik dat al enkele jaren gesloten is!
- Regions – alleen algemene verhalen over de regio’s
- Preserved areas – natuurgebieden
- City guide – beschrijving van steden, waaronder Kütahya (Iznik staat niet in deze lijst, wordt onder Bursa wel kort genoemd, maar er wordt geen verdere informatie gegeven):
  - Kütahya
    - How to get – zeer kort; bus en trein
    - Where to visit
      - Ancient cities - Aizenoi
      - Castles – alleen Kütahya kasteel
      - Mosques – slechts drie genoemd, in de brochure staan er veel meer
      - Market places (bazaars)
      - Traditional Kütahya houses – geen informatie over het huidige gebruik van deze huizen
      - Promenade – wandelgebieden buiten de stad
      - Highlands – heel kort
      - National & Natural parks – natuurparken, link naar ‘preserved areas’
      - Ornithology areas – link naar ‘ornithology’
      - Thermal springs – link naar ‘thermal resorts’
      - Caves – link naar ‘spelunking’
    - Geography – zeer kort
    - History – zeer kort
    - Where to eat – zeer kort; alleen wat je moet eten (1 voorbeeld)
    - Where to buy – zeer kort: alleen wat je moet kopen (porselein)
    - Don’t leave without – zeer kort: Aizenoi, porselein kopen, porseleinmusea bezoeken, Gediz eten, thermale baden bezoeken
    - Sites – alleen aantallen. Cultural sites vallen hierbij onder ‘other sites’, veruit het grootst in aantal (961 van de 1141 in totaal)
    - Contact information – telefoonnummers van overheidsdiensten (politie, brandweer, etc), het provinciaal directoraat, ‘State fine arts gallery directorate’ en ‘Kütahya museum adress’
    - Links – links naar de universiteit in Kütahya en KUTSO (plaatselijke Kamer van Koophandel)
    - Cultural details of Kütahya – verhaal van de gouverneur van Kütahya met 66 (!) links naar cultureel erfgoed sites, traditionele gebruiken, tips voor vervoer, warmwaterbronnen, etc. Achter vrijwel iedere link gaat slechts een heel kort stukje tekst schuil, vaak gaat het maar om één zin.
- Visions of Turkey – promotie filmpjes
- Promotional films – promotie filmpjes
- Travel guide – praktische informatie over onder andere visa-aanvragen
- Culture route – drie links naar de St. Pauls wandelroute (een culturele route door Turkije)
- How to come – by road: informatie over busvervoer en autohuur
- Colours from Turkey – specifieke Turkse producten en dieren, Iznik wordt als eerste genoemd:

- Iznik and Iznik tiles – zelfde tekst als hierboven, maar dan als een lange tekst weergegeven, geen indeling met links (zoals boven)

De volgende onderwerpen staan los van het hoofdmenu:

- Link naar www.goturkey.com
- Tourism development regions – alleen kustgebieden
- Tourism Strategy of Turkey – 2023 – meer in informatie hierover in de paragraaf over alle betrokken partijen

V.1.2 Ministerie van Cultuur en Toerisme

www.kultur.gov.tr – Turkse deel

- Toerisme
  - Bestemmingen – zelfde structuur als op het Engelse deel van de website. Wel een vermelding van Iznik, niet van Kütahya.
    - Iznik – algemeen verhaal. Vrijwel dezelfde opzet en informatie als het Engelse deel. Maar zonder de ‘detailed information’!!
      - Bezienswaardigheden
      - Musea – Iznik museum
      - Wat te eten?
      - Wat te kopen?
      - Ga niet weg zonder ...
      - Contact informatie
  - Toerisme activiteiten
  - Structuur ministerie
  - Statistieken
  - Formulieren, wet- en regelgeving
  - Reisagentschappen
  - Zeetoerisme
  - Professionele reisgidsen
  - Opleidingen
  - Toerisme en milieu
  - Praktische zaken
  - FAQ’s
  - Tourism development regions
  - Turkije logo
  - Cultuurcentra
- Cultuur – zelfde opzet en verwijzingen als op het Engelse deel
- Kunst (Sanat) – zelfde opzet en verwijzingen als op het Engelse deel
- Geschiedenis (Tarih) – lijsten en verwijzingen naar belangrijke sites in de geschiedenis van Turkije
  - Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca Yaptırılan Şehitlikler
    - Kütahya Dumlupınar – geen verdere informatie over Kütahya
  - Antik Şehirler
    - Aizanoi (Çavdarhisar)
  - Türkiye’nin Şaheserleri (Turkse meesterwerken)
    - Hamamlar – Ismael Bey Hamam in Iznik
    - Çiniler – Groene Moskee in Iznik
- Musea en oudheden (Müzeler ve Ören Yerleri) – lijsten van musea, oudheden, etc.

De volgende onderwerpen staan los van het hoofdmenu:

- Link naar www.goturkey.com

- Iller (provincies) – kaart van Turkije waarbij iedere provincie een link is naar het provinciaal directoraat van het ministerie.
- Strategisch Plan 2023 Turkije

V.1.3 Ministerie van Cultuur en Toerisme – Directoraat voor Cultureel erfgoed en Musea

kvmgm.kultur.gov.tr – Alleen in het Turks beschikbaar

- Activiteiten van het directoraat.
- Restorasyon Projeleri (in het rechtermenu). Overzicht van projecten die gesubsidieerd worden, bijvoorbeeld in Kütahya oude huizen, straten. Onder een overzicht van de restauraties in 2005 staan geen projecten in Iznik of Kütahya. Wel staan de wettelijke regelingen voor restauraties vermeld.

Directoraat heeft verschillende afdelingen voor bijvoorbeeld planning en investeringen.

V.1.4 Ministerie van Cultuur en Toerisme

www.goturkey.com – Analyse gebaseerd op Engelse deel, maar Turkse deel is exact hetzelfde opgezet

- Something for every taste (aparte button op de homepage)
  - Museums – alleen musea in grote plaatsen en kustplaatsen
  - Thermal resorts – heel algemeen verhaal, gericht op de grote toeristenplaatsen

Menu homepage

- History & heritage
  - Museums – zelfde als onder ‘something for every taste’
- Life & culture
  - Handicrafts – keramiek wordt heel kort genoemd (waaronder Iznik en Kütahya)
- Travel guide
  - Where to go? – plattegronden van bestemmingen, waaronder geen vermelding van Iznik of Kütahya
  - What to do? – zelfde opties als onder ‘something for every taste’, waaronder musea en thermal resorts.

V.1.5 Ministerie van Algemene Zaken – Directoraat voor Vrome Stichtingen (Vakıflar)

www.vgm.gov.tr

Vakıflar is onderdeel van het ministerie van Algemene Zaken en beheert de gebouwen die in de Osmaanse periode een religieuze functie hadden. Vaak zijn deze gebouwen, waaronder bijvoorbeeld moskeeën, nog steeds in gebruik voor deze functie. Het restaureren van deze gebouwen gebeurt in opdracht van dit directoraat. Deze gebouwen vallen dus *niet* onder het directoraat Cultureel erfgoed en Musea van het ministerie van Cultuur en Toerisme.

Relevante delen:

- Archieven
- Objecten
- Stichtingen
- Oprichten van een stichting
- Musea
- Voorbeelden van restauraties
- Gaarkeuken

V.1.6 Ministerie van Algemene Zaken – Directoraat voor Religieuze Zaken (Diyanet)

www.diyamet.gov.tr – Zowel in het Engels als in het Turks beschikbaar, hoewel het Turkse deel uitgebreider is.

Diyanet is onderdeel van het ministerie van Algemene Zaken en houdt zich bezig met overheidsdiensten op het gebied van religieuze zaken. Op lagere niveaus gaat het hierbij bijvoorbeeld ook om het religieus personeel en de moefiti's.

Geen relevante onderdelen.

V.2 Provinciaal niveau

V.2.1 Provinciaal directoraat van het ministerie van Cultuur en Toerisme in Kütahya

www.kutahyakultur.gov.tr – Engelse deel

- Entrance – dezelfde tekst als op de flap van brochure 2.
- Historical works of art within the city of Kütahya – exacte kopie van bladzijde 22 tot en met 41 van brochure 2. (Korte) beschrijving van de volgende sites: Kutahya castle, Ulu Mosque, Donenler Mosque (Mevlevihane), Menzilhane, Tavsanlı Ulu Mosque, Çinili Mosque, Simav Agha Mosque, Yeşil Mosque, Kleine Hıdırlık small Mosque, Muvakkithane, Tomb of Sjeik Buhari, Tomb of Ana Sultan, Dedebali Tombe, Tomb of Hayme Ana, Tomb of Sunullah Gaybi, Tomb of Pasam Sultan, Şair Şeyhi, Tomb of Kara Ahmed Bey, Celaledin Çelebi, Monument of Evliya Çelebi, Bazaars, Government Office, Houses of Kütahya, Fountains
- Museums – exacte kopie van bladzijde 4 tot en met 21 van brochure 2. (Korte) beschrijving van de volgende sites: Tile art museum, Kütahya archeology museum, Museum of Kossuth (the Hungarian house), Ancient city of Aizanoi (Çavdarhisar), Temple of Zeus, Theatre, Stadium, (layout verstoord, maar hier ook nog bij: Stock exchange, Colonnaded street, Ancient bridges), Air cadet training brigade – Anatolian museum of Culture and Art, Sadık Atakan Tile art house, Valley of Phrygia, Mound of Sëyitömer.
- History of Kütahya – exacte kopie van bladzijde 1 tot en met 3 van brochure 2.
- Turkish war of independence – exacte kopie van bladzijde 42 tot en met 45 van brochure 2.
- Nature and thermal tourism – exacte kopie van bladzijde 46 tot en met 60 van brochure 2.
- Local specialities – exacte kopie van bladzijde 61 tot en met 70 van brochure 2.
- Did you know that... - bijna geheel gelijk aan dit deel op bladzijde 78 van brochures 2.
- Don't leave without... - exacte kopie van dit deel op bladzijde 78 van brochure 2.
- Transportation – exacte kopie van bladzijde 76 en 77 van brochure 2.
- Turkish webpage

V.2.2 Provinciaal directoraat van het ministerie van Cultuur en Toerisme in Kütahya

www.kutahyakultur.gov.tr – Turkse deel

Twee hoofdmenu's op homepage: Cultuur (links) en Toerisme (rechts)

Tevens aparte buttons boven aan de pagina: Directoraat, Bibliotheken, Musea, Nieuws en forum, Stadsplattegrond

Linkermenu op homepage: Cultuur

Allerlei lokale tradities, gebruiken en waarden. Bijvoorbeeld traditionele kleding, muziek, gerechten, drankjes, spreekwoorden, familietradities en sport.

Rechtermenu op de homepage: Toerisme

- Kütahya'da Atatürk (Kütahya en Atatürk)
- Alışveriş (Winkels, keramiek)
- Gezilecek yerler (Bezienswaardigheden)

- Müzeler (Musea) – Archeologisch museum, Tegelmuseum, Kossuth huis, Sadık Atakan collectie, 5 musea in andere provinciesteden (Zelfde pagina als onder de button boven aan de homepage)
- Örenyerleri (Oudheden) – Phrygische vallei, Aizanoi
- Kaleler (Kastelen) – Kütahya kasteel
- Camiler (Moskeeën) – 34 moskeeën en aanverwante gebouwen
- Çeşmeler (Bronnen) – 4 (o.a. Ulu, Çinili, Tellal en Hürriyet)
- Hamamlar (Badhuizen) – acht badhuizen
- Çarşı ve Bedestenler (Bazaars) – drie bazaars
- Konaklar (Traditionele huizen) – in de Germiyanstraat, algemeen en gouvernementsgebouw
- Korunan Alanlar (Overige) – vier uiteenlopende sites
- Konaklama (Hotels))
- Yeme İçme Eğlence (Horeca)
- Kültür Turizmi (Cultuurtoerisme) – Algemeen verhaal, musea, Sadık Atakan collectie, Phryg vallei, Aizanoi, Germiyanstraat, Bazaars, Kütahya kasteel, tombe van Kara Ahmet Bey, Ulu Moskee, huis van Eski Hükümet, tombe van Hayma Ana en een park.
- Sağlık Turizmi (Thermaal toerisme)
- Doğa Turizmi (Wandel en recreatiegebieden)
- Yayla Turizmi (Sport)
- Yaban Hayatı
- Tanıtım Broşürleri (Brochures) – brochures te downloaden van: Aizanoi, Archeologisch museum, Tegelmuseum en Kossuth huis
- Tanıtım Video (Video)
- Kütahya Türküleri (Bekende Turken uit Kütahya)
- İlçelerimiz (Cafés, restaurants)
- Kaplıcalarımız (Thermale baden)
- Albüm (Foto's)
- Bilgi Edinme (Contact)

V.2.3 Gouvernement van Kütahya (provinciaal bestuur)

www.kutahya.gov.tr – Engelse deel

- History – exacte kopie van bladzijde 2 en 3 van brochure 2.
- Culture & Tourism – exacte kopie van de inhoud van brochure 2.
  - General Information
  - Museums – bladzijde 4 tot en met 7
  - Ancient City of Aizanoi – bladzijde 8 tot en met 13
  - Mound of Seyitömer – bladzijde 20 en 21
  - Valley of Phrygia – bladzijde 14 tot en met 19
  - Mosques and Tombs – bladzijde 24 tot en met 33
  - Kütahya Castle – bladzijde 22 en 23
  - Grand Victory Monuments – bladzijde 42 tot en met 45
  - Other Historical Buildings – bladzijde 36 tot en met 41
  - Thermal Spas – bladzijde 46 tot en met 51
  - Outdoor Activities – bladzijde 52 tot en met 57
  - Areas under Protection – bladzijde 58 tot en met 60
  - Local Specialities – bladzijde 61 tot en met 73
  - Regional Activities – bladzijde 74 en 75
  - How to get here – bladzijde 76 en 77
  - Don't leave without – bladzijde 78

Andere relevante links op de homepage:

- Gemeente Kütahya (www.kutahya.bel.tr)

- KUTSO (Kamer van Koophandel Kütahya) (www.kutso.org.tr)
- Ministerie van Cultuur en Toerisme (www.kultur.gov.tr)
- Provinciaal directoraat Cultuur en Toerisme (www.kutahyakultur.gov.tr)

V.2.4 Gouvernement van Kütahya (provinciaal bestuur)

www.kutahya.gov.tr – Turkse deel

Relevante delen:

- Lijst van stichtingen (vakfı, geen onderdeel van de vakıflar - overheidsstichtingen)
- Lijst van verenigingen (derneği)
- Lijst van beroepsverenigingen zoals KUTSO (Kamer van Koophandel) en Esnaf (Handwerkkunst)
- Cijfers van investeringen per sector
- Publieke instellingen, waaronder de provinciale afvaardigingen van het ministerie van Cultuur en Toerisme en de het directoraat voor Religieuze Zaken (Diyanet); de moefiti.

V.2.5 Provinciaal departement van Cultuur en Toerisme in Bursa

www.bursakultur.gov.tr – Alleen beschikbaar in het Turks (!)

Iznik heeft een eigen button links onder het hoofdmenu.

Onder deze button een tekst over de geschiedenis van Iznik en keramiek, links naar:

- Gezilecek Yerler (Bezienswaardigheden) – opsomming van de volgende bezienswaardigheden (in het Turks, vertaald in het Engels - IS): Berber Rock, Obelisk, Underground Grave, Dört Tepeler Tumulus, Senatüs, Surlar, theatre, Baptistery, Koimesis Church, Ayasofya Church, Hagios Tryphonos Church, Ayatrifion Church, Hacı Özbek Mosque, Yeşil Mosque, Mahmut Çelebi Mosque, Orhan Bey Mosque and Hamam, Other tombs, Rüstem Paşa Inn, Ismael Bey Hamam, Hacı Hamza Hamam and Meydan Hamam.
- Müzeler (Musea) – Iznik museum
- Ne Yenir? (Wat eten we?) – korte opsomming van gerechten
- Ne Alınır? (Wat kopen we?) – keramiek
- Yapmadan Dönme (Wat te doen voordat je weggaat...)
- Linkler (Links) – gemeente Iznik (www.iznik-bld.gov.tr → werkt niet!)

Ook geloofstoerisme heeft een button waaronder een lijst met moskeeën uit Bursa, maar ook uit Iznik te vinden is.

Hoofdmenu op de homepage (relevante onderwerpen)

- Turizm aktiviteleri (Toerisme activiteiten)
  - Gezilecek Yerler (Bezienswaardigheden)
    - Iznik
      - Link naar informatie onder de “Iznik button”
    - Allerlei sites in Bursa (musea, moskeeën, kastelen, etc)
- Kültürel Detaylar (Culturele details)

V.2.6 Gouvernement Bursa (provinciaal bestuur)

www.bursa.gov.tr – Alleen in het Turks beschikbaar

Iznik heeft een eigen button op de homepage. Onder deze button een algemeen verhaal over Iznik en links naar:

- İznik Fotoğraf Galerisi (Iznik fotogalerij)
- İznik Çinileri Galerisi (Afbeeldingen van keramiekmotieven)
- Turistik İznik Krokisi (Toeristische plattegrond van Iznik)
- 3 Boyutlu Tarihi İznik Krokisi (3D plattegrond van Iznik)
- 3 Boyutlu İznik Ayasofya Turu (3D afbeeldingen van het Ayasofya museum)

Hoofdmenu op de homepage (relevante onderwerpen):

- Sosyal Yapı (Sociale afdeling van de gemeente)
  - Kültür (Cultuur) – theater, muziek, bibliotheek, volkscultuur, keuken van Bursa
- Turizm (Toerisme)
  - Bursa ve Turizm (Bursa en toerisme) – algemeen verhaal waarin Iznik alleen wordt genoemd om de mogelijkheden op het gebied van watersport.
- İlçeler (Districten)
  - Genel Tanıtım (Algemene promotie)
    - Iznik – pagina werkt niet (!)
  - Turistik değerler (Toerisme informatie)
    - Iznik – wordt gelinkt naar de informatie onder de “Iznik button”
- Linkler (Links)
  - Kültür
    - Orkest van Bursa

V.3 Lokaal niveau

V.3.1 Gemeente Kütahya

www.kutahya.bel.tr – Alleen in het Turks beschikbaar

Relevante delen:

- Hoofdmenu – Kültür & Sanat. Cultuur: stadstheater en conservatorium.
- Hoofdmenu – Belediyemizin Stratejik Planı. Strategisch plan gemeente Kütahya (Haziran 2006). Zie paragraaf over overheidsstructuur.
- Düyürü. Nieuwsberichten: restauratie van de Germiyanstraat en een verwijzing naar de regelgeving van het directoraat Cultureel erfgoed en Musea.
- Misyon & Vizyon. Taak van de gemeente: cultuur, toerisme en promotie.
- Belediye Projeleri. Projecten: verhuizen van keramiekproductie naar de bazaar, Ulu Moskee (grote moskee project, omgeving vernieuwen), groenvoorzieningen aanleggen, restauratie Germiyanstraat en andere traditionele huizen, bouw van een nieuw hotel.
- Kentimiz – Krokiler. Plattegronden van alle wijken van Kütahya.

V.3.2 Gemeente Bursa

www.bursa.bel.tr

Deze website bevat alleen maar informatie over de gemeente Bursa, geen verwijzingen of informatie naar de gemeente Iznik.

V.3.3 Gemeente Iznik

www.iznik.bel.tr – Engelse deel

Hoofdmenu op de homepage (links):

- Homepage
- Local direction – sister cities, works, projects, republic historical mayors
  - From mayor
- Geography – economic values: opsomming van lokale productie, ook in aantal hectare dat hiervoor gebruikt wordt.
- Tourismus
  - Historical buildings
    - Prehistorical Era
    - Bithynia Era

- Roman Era
    - Byzantium Era
    - Ottoman Era
  - Nature
    - Natural monuments
    - Iznik lake
  - Sport – Iznik soccer team
- The Iznik tile – lang verhaal over Iznik keramiek
  - Tile photos
- How to go? – vier reisschema's
  - Istanbul – Iznik
  - Izmir – Iznik
  - Ankara – Iznik
  - Antalya – Iznik
- Why Iznik? – zes redenen om Iznik te bezoeken
- Guestbook – pagina werkt niet
- Site map
- Contact us – telefoonnummers gemeente, politie en brandweer en enkele e-mailadressen van overheidsdiensten.

Op de homepage:

- History – link naar informatie onder 'tourismus'
  - How to go? – link naar informatie onder 'How to go?'
  - İznik Tile
    - About Tile – zelfde informatie als onder 'the Iznik tile'
    - Tile Pictures – link naar 'tile photos'
    - The İznik Excavations – uitgebreide informatie over de opgravingen in Iznik, deze informatie kan niet via het hoofdmenu worden bereikt.
  - Geography
    - Economic Values – link naar informatie onder 'geography'
- Local Direction
- Mayor – link naar informatie onder 'from mayor'
  - Projects – link naar informatie onder 'local direction'
  - Important Phones – pagina werkt niet
- Contact us
    - E-mail – link naar informatie onder 'contact us'
    - Phones – link naar informatie onder 'contact us'
    - Guestbook – pagina werkt niet
  - Bibliography – İznik, Dr. Bedri Yalman; İznik Seramics, Nurhan Atasoy and Julian Raby (geen link)

V.3.4 Gemeente Iznik

www.iznik.bel.tr – Turkse deel

Relevante onderwerpen:

- Stadsmuren worden door de gemeente onderhouden.
- Activiteiten – restauratie activiteiten
- Cultureel erfgoed – pagina werkt niet
- Niemand verantwoordelijk voor de afdeling cultuur bij de gemeente Iznik.

VI. Samenvatting Kütahya Belediyesi: Stratejik Planı (2006)

In deze bijlage wordt een samenvatting gegeven van de relevante delen uit het strategisch plan van de gemeente Kütahya. Deze delen hebben betrekking op de toerisme en culturele sector van Kütahya. Het plan is Turkstalig, de heer Theunissen heeft de relevante delen vertaald naar het Nederlands. Het *Stratejik Planı* (2006) is te vinden op: www.kutahya.bel.tr.

- Pagina 5. Missie: onder andere het zorgdragen voor de geschiedenis en cultuur van Kütahya. Visie: ‘streven naar een stad van geschiedenis, cultuur, toerisme en industrie waar iedereen naar toe wil komen, die iedereen wil zien en waar iedereen zou willen wonen en leven.’
- Pagina 9. Toeristen worden expliciet als ‘klanten’ van de gemeente genoemd.
- Pagina 10. Onder de producten van de gemeente Kütahya worden expliciet sociale en culturele activiteiten genoemd waaronder: jaarbeurs/markt, theater, concerten, promotie avonden, bijzondere feestdagen, tentoonstellingen, sport, onderwijs, bibliotheek.
- Pagina 12. In het schema worden toeristen genoemd in een schema waarin de relatie tussen toeristen en de volgende categorieën wordt gelegd (de vinkjes in het schema): infrastructuur, water, sociale en culturele activiteiten, schoon zijn van stad, parken en andere groenvoorzieningen, gezondheidszorg en promotie en informatievoorziening.
- Pagina 20. Strategische doelen van de gemeente Kütahya waarbij worden genoemd: 1. Ervoor zorgen dat de historische en culturele rijkdommen (= erfgoed) voorbereid worden op een toeristische functie. 2. Infrastructuur verbeteren. 3. Promotionele activiteiten intensiveren.
- Pagina 21. In schema 12 wordt een link gelegd tussen doel 1 en een aantal andere gerelateerde zaken: aantal organisaties door gemeente van culturele activiteiten en bezoekersaantallen, bezoekers van gemeentelijke website, aantal toeristen die plaatsen komen bezoeken, aantal bebouwingsplannen, investeringen per hoofd van de gemeentebevolking, aantal gebouwen dat door gemeente wordt gerestaureerd, aantal projecten ter bescherming van cultureel erfgoed, aantal openbare toiletten.
- Pagina 22. In schema 13 wordt dit verder uitgewerkt (voor aantallen zie schema). Punt 3: aantal culturele activiteiten georganiseerd door de gemeente. Punt 5: de gemeente beschikt niet over aantallen toeristen die naar Kütahya komen om cultuurhistorische sites te bezoeken. Punt 11: geeft weer hoeveel gebouwen er per jaar gerestaureerd worden. Punt 14: aantal projecten ter bescherming van historische gebouwen. Punt 17: geen gegevens beschikbaar over het aantal openbare toiletten.
- Pagina 26. Doel 1 (historische en culturele rijkdommen voorbereiden op toeristische functie) wordt verder uitgewerkt in: cultureel erfgoed en civiele architectuur (woningen) inventariseren, restaureren en geschikt maken voor een toeristische functie, plaats en rol van Kütahya in de

Bevrijdingsoorlog (1918-1922) promoten, ontwikkelen van kunstnijverheid, folklore bestuderen en zorgen dat die blijft leven, kunstactiviteiten stimuleren, thermaal toerisme stimuleren (voorrang geven aan...). Doel 2 (infrastructuur verbeteren): geen informatie over toerisme. Doel 3 (promotionele activiteiten intensiveren): stedenbanden aangaan en verstevigen, meer promotie van K door het organiseren van culturele, sociale en sportieve activiteiten, streven naar groter aandeel in toerisme, maken van schriftelijk en visuele informatie voor promotie van activiteiten van Kütahya.

- Pagina 29. In schema 15 worden bovenstaande punten weer verder uitgewerkt, zie hieronder per punt.
- Cultureel erfgoed en civiele architectuur (woningen) inventariseren, restaureren en geschikt maken voor een toeristische functie:
  - o inventaris controleren en compleet maken
  - o start Grote Moskee project
  - o start verbetering omgeving Sadettin Moskee
  - o restauratie oude Sumer bank gebouwen
  - o restauratie Şengül badhuis en verbetering omgeving
  - o restauratie grote en kleine bedesten (overdekte markt)
  - o verbetering kasteel en omgeving
  - o voltooiing restauratie Griekse kerk en inrichting als cultuur en kunstcentrum
  - o revisering van beschermingsplannen (gebouwen, stad)
- Ontwikkelen van kunstnijverheid:
  - o voortzetting promotieactiviteiten tegel/keramiekindustrie
  - o organiseren van cursussen op het gebied van zilversmeedkunst, glaskunst, houtsnijkunst, handwerken
  - o organiseren van wedstrijden
  - o meedoen aan jaarmarkten/beurzen etc.
- Folklore bestuderen en zorgen dat die blijft leven:
  - o bestaande folkloristische groep verder uitbouwen
  - o promotie van lied en eetcultuur van Kütahya
  - o folkloristische zaken in de geschreven en visuele media promoten
- Kunstactiviteiten stimuleren:
  - o bestaande folkloristische groep verder uitbouwen
  - o bestaande theater uitbouwen tot stadstheater/toneelgroep
- Thermaal toerisme stimuleren (niet verder uitgewerkt)
- Promotie activiteiten intensiveren:
  - o stedenbanden aangaan en verstevigen

- meer promotie van Kütahya door het organiseren van culturele, sociale en sportieve activiteiten:
    - promotieavonden over Kütahya organiseren
    - jaarbeurzen organiseren
    - kunst en cultuurwedstrijden organiseren
    - tentoonstellingsruimtes voor kunst en cultuur openen
    - nadruk op promotie van Kütahya in geschreven en visuele media gericht op binnen en buitenland
  - Streven naar groter aandeel in toerisme:
    - meer overnachtingsmogelijkheden realiseren
    - meer projecten gericht op thermaal toerisme
    - projecten ontwikkelen gericht op het gebruiken van historisch-cultureel erfgoed voor toeristische doeleinden
  - Maken van schriftelijk en visuele informatie voor promotie van activiteiten van K. (niet verder uitgewerkt)
- Pagina 32. Punt 6: Historische en toeristische gebieden voetgangerszone maken en beter bereikbaar maken.
  - Bijlagen: schematische herhaling, maar zonder concrete cijfers.

VII. Interviews kleine keramiekproducenten Iznik

In Iznik zijn vijf kleine keramiekproducenten geïnterviewd. Hieronder staat een overzicht van de vragen die (schriftelijk in het Turks) zijn gesteld en het resultaat daarvan. De antwoorden op de vragen zijn samengenomen, aangezien er weinig verschil tussen zat. De geïnterviewde producenten zijn:

- Fulya Yiğit
- Ibrahim Bardakçı
- Serdar Dokudur
- Fatih Turhan
- Ayşe Çelikkol

Producten

1. Wat voor soort producten (en diensten) verkoopt u?

Keramiekproducten, waaronder: borden, kommen (verschillende soorten), kannen, bekers, tegels, toeristische producten als klokken, asbakken, vazen, schilderijen op wandtegels, enzovoorts.

2. Hoeveel van deze producten zijn lokale producten?

Alles is lokaal gemaakt.

3. Welke producten verkoopt u het meest?

Kleinere producten als borden en kommen.

4. Hoe worden de prijzen van de producten aangegeven?

Via een stickertje of mondeling.

5. Hoe wordt andere informatie over het product aan de potentiële kopers gecommuniceerd?

Mondeling.

6. Hoe kan de bezoekers betalen?

Contant of met creditcard.

Locatie

7. Hoe kan de bezoeker uw winkel vinden?

Centraal gelegen of dichtbij een bezienswaardigheid.

8. Bent u tevreden met de locatie van uw winkel?

Tevreden tot zeer tevreden.

9. Hoeveel bezoekers (potentiële klanten) komen naar uw winkel?

Verschilt per winkel: van ongeveer 20 per week tot 500 tot 700 per jaar.

Type bezoekers

10. Wat voor soort bezoekers komen langs?

Lokale bewoners, toeristen en buitenlanders.

11. Komen er 'special interest' toeristen in dit gebied?

Ja.

12. Zo ja, kopen deze toeristen meer dan de normale toeristen?

Ja.

13. Wat voor soort bezoekers kopen wat voor soort producten?

Toeristen en buitenlanders komen meer producten waar afbeeldingen van Iznik op staan.

14. Wat zijn de meest gesproken talen van toeristen?

Engels en Duits.

15. Welke talen spreekt de verkoopstaf?

(Beperkt) Engels.

Externe communicatie

16. Gebruikt u media om uw bezoekers te informeren over uw winkel en producten? Bijvoorbeeld een eigen brochures, algemene toerismebrochures, een website, etc. Zo ja, welke gebruikt u en waarom heeft u hiervoor gekozen?

Brochures en websites, betaalbaar en bereikt een breed publiek.

17. Heeft u contact met andere winkels? Zo ja, hoeveel en wat is het resultaat hiervan?

Ja, vriendschappelijk contact met uitwisseling van laatste nieuws.

18. Heeft u contact met het toerismekantoor? Zo ja, hoeveel en wat is het resultaat hiervan?

Nee, dit is enkele jaren geleden gesloten.

19. Heeft u contact met reisorganisaties? Zo ja, hoeveel en wat is het resultaat hiervan?

Nee.

20. Heeft u contact met restaurants of accommodaties? Zo ja, hoeveel en wat is het resultaat hiervan?

Nee.

VIII. Interviews met Mücahit Kahraman (2 en 4 juli 2007)

Samenvattingen van de interviews met Mücahit Kahraman, General secretary of the Chamber of Commerce and Industry of Kütahya.

Contactgegevens:

Kütahya Chamber of Commerce and Industry

Hükümet Caddesi 1/3

43100 Kütahya / Turkey

Telefoon: +90 274 216 10 74

E-mail: mkahraman@kutso.org.tr / mkahraman76@hotmail.com

VIII.1 Maandag 2 juli

Kenmerken die Kütahya onderscheiden van andere keramieksteden

- Museum of tiles
- De huizen met keramiekwerk
- De bazaar
- De fabrieken die demonstraties kunnen geven
- (Experts die hier aanwezig zijn met veel kennis van keramiek en porselein)
- (Beroemde Turkse schilder, Ahmet Jakuboglu, komt uit Kütahya)

Algemene onderscheidende kenmerken

- De allereerste stock exchange vond hier plaats
- De tempel van Zeus
- De thermale bronnen
- Hoofdstad geweest tijdens de Ottomaanse periode

Op dit moment bezig met het verwerven van de rechten van 'Mark of tiles' en verschillende internetadressen. Deze sites zullen binnen 1 of 2 jaar online zijn. O.a. www.kutahyacini.com.

Qua toerisme nog een lange weg te gaan. Doel is om zich niet te richten op 1 aspect van de stad, maar juist een totaalbeeld te creëren als 'City of culture'. Er zijn verschillende dingen die Kütahya bijzonder maken: de natuur, thermale baden, tiles, porselein (5^e productiestad in de wereld), etc. De focus moet evenredig verdeeld worden, niet op 1 ding alleen.

Porselein en keramiek is bijv een lastige sector die het steeds moeilijker krijgt door concurrentie en dalende prijzen! Binnen 5 jaar zullen vele kleine bedrijfjes failliet zijn, niet handig om hier dus alles op in te zetten.

Turkije interessant land met veel te bieden, zowel op religieus, cultureel als zon/zee gebied kan je er terecht.

In de Kutso zijn er 20 groepen van industrieën, onder de 17^e groep valt de toerisme sector (70 tot 90 bedrijven, iedere dag komen er meer bij, in de verzekeringen en toerisme), onder de 19^e groep vallen de keramiekproducenten (ongeveer 60, zie lijst van Hans Theunissen). De contactgegevens van alle aangesloten bedrijven kunnen worden gedownload van de website.

Toeristen zijn ongeveer gelijk verdeeld binnenlands – buitenlands. Vroeger veel Italianen, nu Britten, Duitsers, Japanners (erg geïnteresseerd in cultuur). Verder navragen bij toerisme!

Gemeente / burgemeester dwingt de keramiekproducenten te verdwijnen uit de stad. Het stadsbeeld en zicht wordt belemmerd door de fabrieken en de klei en de ovens zijn niet goed voor de binnenstad. Daarbij moeten grote bedrijven de stad uit volgens EU regels. Gevolg is dat alle keramiekproducenten zich nu verzamelen op het industrieterrein buiten de stad (iets meer dan 5 min per auto). In de Çiniçiler çarsisi zijn alle winkels en sommige ateliers gevestigd, daarnaast liggen de fabrieken waar de ovens zich bevinden.

Van alle keramiekproducenten is ongeveer 90% een klein bedrijfje (atelier/ 'workshop') met handgemaakte producten. Deze producten gaan grotendeels richting de kust en de toeristische gebieden om daar verkocht te worden, een klein deel wordt in de winkel in Kütahya zelf verkocht. De overige 10% bestaat uit grote fabrieken.

Porselein en keramiek is bijv een lastige sector die het steeds moeilijker krijgt door concurrentie en dalende prijzen! Binnen 5 jaar zullen vele kleine bedrijfjes failliet zijn, niet handig om hier dus alles op in te zetten.

Volgens Kahraman drie mogelijkheden om te overleven in de keramiekbusiness:

1. Design verbeteren, bij leren en bijzondere designs maken die beroemd worden. Ofwel, meer de artiestenweg. Voorbeelden hiervan zijn İsmail Yiğit, Şıtkı Olçur en Mehmet Gürsoy.
2. Produceren en verkopen
3. Grote productie, economics of scale toepassen (grote fabrieken)

VIII.2 Woensdag 4 juli 2007

KvK heeft contact met de nationale en regionale departementen van cultuur en toerisme. Scheiding vindt plaats via de grootte van een project. Hij kon geen voorbeeld geven, navragen bij het departement.

Verder contact met NGO's die zich bezighouden (o.a. in sommige gevallen) met het verbeteren van de Turkse toerisme industrie: KÜGIAD en KÜTIAD. (Kütahya Demonstration and marketing centre en Kütahya youth businessmen association)

Met zowel de NGO's als de overheidsdepartementen en toerisme agencies worden meetings gehouden om te brainstormen of over bepaalde onderwerpen na te denken. Voorbeelden van projecten voor de komende tijd:

- Er zijn meer overnachtingsmogelijkheden nodig, meer bedden. Daarom meer hotels
- Marketing van Kütahya door bijv. festivals, in augustus het Kütahya festival met demonstraties van bedrijven en producten en optredens van artiesten.
- Cumhuriyet caddesi is voetgangersgebied geworden. Deze straat wordt verder vernieuwd en doorgetrokken tot de Ulu moskee, het Archeologisch museum en het Keramiek museum.
- Oude gebouwen die het straatbeeld 'vervuilen' en niet meer nuttig zijn worden afgebroken.
- Meer plekken in het centrum waar oude 'klassieke' Kütahya elementen worden getoond, cultureel en historisch gezien.

Voor het onderhoud van de historische en culturele is er een speciale afdeling binnen het ministerie van Cultuur en toerisme. Navraag bij het regionale departement doen.

Er zijn twee NGO's die zich bezighouden met het verbeteren (upgraden) van de keramiek industrie, ook toerisme een beetje. Er is een 'Chamber of Tiles', daar zitten alleen kleine keramiekproducten / ateliers bij, de grote zitten bij de grote KvK.